

bb 77. bondor józsef miniszter vezetésével építésügyi küldöttség utazott romániába

is b/j/um is la

1969. szeptember 22.

dumitru mosora, a román szocialista köztársaság építőipari minisztere romániai látogatásra hívta bondor józsef építésügyi és városfejlesztési minisztert, hogy tárgyalásokat folytassanak a két minisztérium közvetlen együttműködésének kialakításáról. a meghívás alapján hétfőn bondor józsef miniszter vezetésével hat tagú építésügyi küldöttség utazott romániába. a magyar küldöttség - az építésügyi és városfejlesztési minisztériumtól kapott felvilágosítás szerint - sok lehetőséget lát a közvetlen kétoldali építésügyi kapcsolatok létrehozására, különösen a határmenti területeken építési és építőanyagipari együttműködésre, termelési kooperáció kialakítására. a megbeszéléseken elsősorban a közvetlen együttműködés irányelveinek és módszereinek kérdéseiről, valamint a kölcsönösen előnyös együttműködési témacsoportok meghatározásáról tárgyalnak./mti/

bb 78. időjárásjelentés

gg/um la

1969. szeptember 22.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 22-én, hétfőn 19 órakor:

változékony idő

várható időjárás kedd estig: felhőátvonulások, az ország északi részein néhány helyen fűtőeső. mérsékelt, időnként megerősödő nyugati, északnyugati szél.

a hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz. várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 18-23 fok között./mti/

10.40/um

isb

30.09.1969

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1969. szeptember 23.

bb. 1. fehér lajos beszéde battonyán

pr/tm/zs/il la

1969. szeptember 23.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk fehér lajosnak, az mszmp politikai bizottsága tagjának, a kormány elnökhelyettesének ünnepi beszédét /némi rövidítéssel/, amely kedden hangzik el battonyán. a beszéd e m b a r g ó s, csak jelzésre használható fel.

x x x

tisztelt nagygyűlés! kedves elvtársak!

engedjék meg, hogy átadjam önöknek battonya lakosainak, békés megye, a környező falvak képviselőinek, nagygyűlésünk minden résztvevőjének az mszmp központi bizottsága és a forradalmi munkás-paraszt kormány üdvözlését. szívből köszöntjük önöket abból az alkalomból, hogy 25 esztendővel ezelőtt e térségben léptek először hazánk földjére a szovjetunió felszabadító katonái. történelmi esemény, soha nem feledhető sorsforduló nyitánya volt ez: negyed századdal ezelőtt itt vette kezdetét hazánk felszabadítása. a fasizmus dühöngő terror-uralmától szenvedő népünk e hírből, battonya felszabadulásából merített erőt és hitet.
/folyt.köv./

- 1 -

bb. 1. /fehér Lajos ... 1. folyt./ 11

ma önökkel ünnepel virágzó, fejlődő szocialista hazánk dolgozó népe, itt kezdődik a szabad, független népi Magyarország negyedik százados évfordulójának méltó megünneplése. ebben az ünnepi órában első gondolatunk azoké, akik vérüket ontották, életüket áldozták szabadságunkért. kegyelettel és hálával emlékezünk az érettünk is harcoló szovjet hősekre, a vörös hadsereg oldalán küzdő bolgár, román és jugoszláv harcosokra, akik szabadságunkért küzdve magyar földön estek el. kegyelettel és büszkeséggel emlékezünk a népünk szabadságáért életüket áldozó kommunista mártírjainkra, a szocializmus ellen fegyverrel harcoló magyar hazafiakra. szívvel köszöntjük mindazokat, akik részt vettek hazánk felszabadításában.

az emlékmű, amely a mai naptól hirdetni fogja battonya népének háláját és emlékezteti a következő nemzedékeket hazánk hősi felszabadítóira, egyben méltó jelképe is újabbkori nemzeti történetünk e döntő sorsfordulójának. van valami történelmi igazságtevés abban, hogy országunkban elsőként a viharosok népe, békés, csanád, csongrád szegény-parasztjai, kubikosai nyerték el szabadságukat. ez a föld századokon át izzó társadalmi harcok, véres osztályháborúk színtere volt. a tiszta-maros háromszögében élő elnyomottak - magyarok, románok, szerbek - együtt szenvedtek és lázadtak, majd közös, szervezett fellépéseikkel bizonyították erejüket, harckészségüket és osztálytudatukat. e föld lakói mindig a magyar munkásosztály odaadó szövetségesei, bátor harcostársai voltak, és azok is maradtak. munkásmozgalmunk krónikája híven őrzí szántó Kovács János emlékét. élete, harca, öntudatos, minden ittélő szegénység nevében elmondott - vallomása példaként áll a mai nemzedék előtt.

- népünk, pártunk vezetésével, élve a felszabadulás nyújtotta történelmi lehetőséggel, az elmúlt 25 évben valóban maradandót alkotott, nagy tetteket hajtott végre. még dörögtek az országban a fegyverek, amikor a magyar kommunista párt kezdeményezésére a föld művelőinek évszázadokig kisémmizett népe megkezdte az új honfoglalást, lezárult az ezer éves per, azé lett a föld, aki megműveli. a munkásosztály vette birtokába a bányákat, a gyárakat, a bankokat, lerombolta a régi reakciós államgépezetet, a dolgozó nép visszavonhatatlanul kezébe vette sorsának irányítását. az egykor elmaradott ország fejlődő, szocialista iparral és nagyüzemi mezőgazdasággal rendelkező orszaggá vált: hazánk ipari termelése 1938-hoz viszonyítva csaknem hét és félszeresére, 1950-hez képest pedig csaknem ötszörösére nőtt.

/folyt. köv./

bb.1./ fehér Lajos ... 2. folyt./ 11

- új történelmünk jelentős mérföldköve volt, hogy az 1960-as évek elejéig leraktuk hazánkban a szocializmus alapjait. a szocialista építés szempontjából felbecsülhetetlen jelentőségű volt a mezőgazdaság szocialista átszervezése.

a ma eredményei is bizonyítják, hogy parasztságunk a helyes utat választotta. itt, békés megyében a buza termésátlag az 1960. évi 9.9 mázsáról 1967-re 15 mázsára emelkedett. az idén ezt is tulszárnyalták, 17 mázsát meghaladó megyei átlagterméssel. a viharosok dolgozó népe idén is a jól végzett eredményes munka büszke tudatával ünnepelheti a felszabadulás évfordulóját. elsőként felszabadulni - ez a tény az ünnepen dicsőség, de a munkanapokon kötelezettség is.

fehér Lajos ezután hangsúlyozta, hogy az új gazdaságirányítási rendszer a szocialista tervgazdálkodás fejlettebb módszereit valósítja meg; céltudatosabban használja fel a közgazdasági törvényeket, alkalmazza a közgazdasági eszközöket, az üzemeknek nagyobb önállóságot biztosít. a párt- és kormány gazdaságpolitikájának eredménye, hogy mind tervszerűbben és teljesebben elégíthetjük ki a népgazdaság és a lakosság igényeit, szükségleteit, és teremthetjük meg az életszínvonal emelésének anyagi alapjait. nyilvánvaló azonban, hogy felhasználni, elfogyasztani csak azt lehet, amit megtermeltünk. népgazdaságunk további fejlesztését, a lakosság életkörülményeinek még gyorsabb ütemű javítását csak akkor oldhatjuk meg, ha még behatóbban foglalkozunk a termeléssel. mindenképpen fokozott figyelmet kell fordítanunk a munka termelékenységének növelésére. folytatjuk iparunk - gazdasági adottságainak megfelelő - szerkezeti átalakítását, fejlesztjük nemzetközi kereskedelmi kapcsolatainkat.

- a szocialista építőmunka eredményeképpen új ország - a dolgozó Magyarország épült fel. természetesen hiba volna, ha idealizálnánk viszonyainkat, elért fejlettségi színvonalunkat. újból és újból hangsúlyozni kell: bőven akadnak megoldásra váró gondjaink. nem lehetünk elégedettek a termelékenység alakulásával, termelési strukturánk további javításra szorul; fejlettszintenünk kell külkereskedelmünket, s hozzátehetem, hogy beruházásaink hatékonysága sem mindig kielégítő. sok a tennivaló még a lakásépítés terén is. az elmúlt negyedik században a szocialista Magyarország felépítésében elért sikerek munkásosztályunknak, parasztságunknak és értelmiségünknek, népünk idősebb és fiatalabb nemzedékének munkáját dicsérik.

/folyt. köv./

az előttünk álló nagy, nemzeti céljaink megvalósításában továbbra is számítunk népünk alkotó, egyetértő támogatására. pártunk és kormányunk úgy véli, hogy szocialista hazánk negyedszázados születésnapját népünk azzal köszönheti legszebben, ha a szocializmus építésében elért új sikerekkel fejezi ki ragaszkodását szabad hazánkhoz és szocialista életünkhöz. a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a hazafias népfrent országos tanácsának elnöksége azért fordult ma, a hazánk felszabadulásának negyed százados évfordulójával kapcsolatos ünneppsorozat nyitányaként együttes felhívással minden honfitársunkhoz, hogy megsokszorozzuk erőfeszítéseinket, együttesen munkálkodjunk tovább legigazabb nemzeti ügyünkön, a szocialista Magyarország felépítésén.

- kedves elvtársak! tisztelt nagygyűlés! 25 éves építő munkánk eredményeinek elérésében fontos szerepe volt annak, hogy lényegesen módosult hazánk nemzetközi helyzete. a felszabadulás előtt hazánk sokszor került végveszélybe azért, mert a földbirtokos és tőkés osztályok, uralmuk védelmében, a legreakciósabb erőkkel szövetkeztek. népünk súlyos éveket, évtizedeket ért meg. annyi megpróbáltatás után a felszabadulás hozta meg számára az igazi barátokat, ekkor találta meg végre és végérvényesen a helyét a haladásért, küzdő népek nagy családjában. a szovjetunió nemcsak felszabadító, hanem igaz barátunk, önzetlen segítőnk, hű szövetségeseink. a többi szocialista ország népe szintén igazi testvérünk, amelyhez a közös eszme, a közös cél mindennél erősebb szálai fűznek bennünket. különleges jelentőséget tulajdonítunk a szovjetunióhoz fűződő kapcsolatainknak. sokszor elmondottuk és most, amikor hátával gondolunk a felszabadító harcok hőstetteire, megímsételjük: a magyar-szovjet barátság jelenünk szilárd alapja, jövőnk biztos záloga. szilárd meggyőződésünk, hogy akkor szolgáljuk legjobban nemzeti érdekeinket és az internacionalizmus eszméjét, ha nap mint nap e barátság elmélyítésén munkálkodunk. e barátság békénk záloga is. álláspontunk a nemzetközi kérdésekben egyértelmű és világos: teljes szolidaritást vállalunk valamennyi agressziót szenvedett néppel.

minden támogatást megadunk a hős vietnami nép küzdelméhez. egyértelműen elítéljük az izraeli agresszív köröket, amelyek állandó feszültségi góccokat tartanak fenn a közel-keleti térségben, semmibe veszik az ENSZ biztonsági tanácsának határozatait és ezzel súlyosan veszélyeztetik a világbékét. elítéljük azokat az imperialista köröket is, amelyek az agresszor mögött állnak. mi a szabadságunkért, jogainkért, az agresszió következményeinek felszámolásáért küzdő arab népek igazságát támogatjuk. ami európa sorsát illeti; mindent elkövetünk földrészünk és népeinek békéjéért, biztonságáért. türelmetlenül tartjuk, hogy bizonyos körök nem akarnak okotlni a második világháború tanulságaiból, és tétlenül nézik, hogy nyugat-németországban ismét felütötte fejét a fasizmus, a revansizmus, a militarizmus veszélye.

/folyt.köv./

- külpolitikai céljainkért jobb pozíciókból küzdhetünk, mint akár egy-két évvel ezelőtt. három hónapja moszkvában a világ kommunista és munkáspártjainak képviselői nagy lépést tettek az egység megszilárdítása felé. történelmi jelentőségű esemény volt ez, mert a nemzetközi kommunista és munkásmozgalmunk leghatalmasabb, legszervezettebb, a jelenkori fejlődésre legnagyobb hatást gyakorló ideológiai, politikai és szervezeti ereje. a közelmúltban fontos döntések születtek a szocialista világrendszer országai közötti együttműködés megszilárdítására is. a varsói szerződés és a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa szervezetében közösen kidolgozott és elfogadott határozatok jelentősen fejlesztik a tagországok kapcsolatait, erősítik egységüket, növelik összefogásban rejlő erejüket. a jelenlegi viszonyok között ennek különösen nagy a jelentősége. minél erősebb, egységesebb minél nagyobb gazdasági és politikai, katonai erővel rendelkezik az imperializmus ellen, a békéért, a haladásért, a szocializmusért vívott hatalmas méretű küzdelem fő ereje, a szocialista rendszer, annál sikeresebben vivhatja meg az imperialisták elleni harcot.

- pártunk és kormányunk politikája egyértelmű és határozott. a jövőben is mindent elkövetünk, hogy erősödjék és fejlődjék a szocialista országok, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalmunk egysége. mindent elkövetünk, hogy a kommunista és munkáspártok moszkvai tanácskozásán közösen elfogadott határozatoknak megfelelően elősegítsük az összes antiimperialista erők harcát a szocializmus, a haladás és a béke érdekében. kedves elvtársak!

az emlékmű, amelyet most felavatunk, hirdesse a magyar földnek ezen az elsőként felszabadult darabkáján, hogy negyedszázaddal ezelőtt a magyar nép számára új honfoglalás kezdődött. hirdesse, hogy népünk érzi és érti: a szovjetunió ereje és irántunk tanúsított testvéri barátsága a mi szabadságunk és függetlenségünk legbiztosabb záloga. a magyar nép ma szabad hazában, békében és biztonságban él és dolgozik, s a haladás legyőzhetetlen nemzetközi erőivel összefogva, bizakodással tekint a jövőbe./mti/

..

bb 2. gandhi emlékbélyeg

i kf/kf/um ie la

1969. szeptember 23.

mahatma gandhi születésének 100. évfordulója alkalmából 5 forint névértékű emlékbélyeget ad ki a magyar posta. az október 1-én forgalomba kerülő emlékbélyeg gandhi arcképét ábrázolja./mti/

--

bb 3. huszonnégy órán belül szállítják a pótalkatrészt - jó gépalkatrész-ellátást ígérnek az illetékesek az őszi mezőgazdasági munkához

i jf/tr/um zs hk

1969. szeptember 23.

amezőgazdasági gépalkatrészellátó vállalat jól felkészült az őszi mezőgazdasági munkáknál használt géppark ellátására: a tavalyinál másfélszerre több alkatrészt-felszerelést tartalékolt.

az idén különösen nagy az érdeklődés az ekevasak és a kormánylemezek cseregarnitúrái iránt. az igény 50-80 százalékkal nagyobb a tavalyinál, ennek ellenére a megrendeléseket ki tudják elégíteni. a mosonmagyaróvári gépgyár által idén először forgalomba hozott három új típusú korszerű ekehez azonban nincs elegendő pótalkatrész, a gépalkatrészellátók mindaddig hiába sürgették a kért utánpótlás szállítását. így előfordulhat, hogy a gazdaságok csalódnak majd egy különben jó konstrukciójú mezőgazdasági felszerelésben. a vállalat különben hozzávetőleg 30 féle szántóeszközhöz biztosított cserealkatrészt.

a kukorica betakarításán országsszerte csaknem 700 zömaj típusú kombájn dolgozik. a magyar-jugoszláv kooperációval gyártott kombájnokhoz elegendő pótalkatrészt biztosítottak. van elegendő vetőgép-cserealkatrész és ha szükséges, a szerelők gyorsan hozzájuthatnak a traktortartozékokhoz is. a mezőgazdasági üzemektől megkésve, szinte az utolsó pillanatban érkezett megrendelés 80.000 gumiabroncsra - a vállalat azonban az „időzavar”, elegendőre talált gyártót, így ennek a megrendelésnek is eleget tudnak tenni.

/folyt.köv./

- 6 -

bb 3. / huszonnégy órán ....folyt./um

a jelek szerint egész sor gazdaság nem számította ki előre hogy a tavalyinál 20-25 százalékkal nagyobb termés betakarítása mennyire veszi majd igénybe a gépjárműveket és a pótkocsikat. ezért utólag kérték a megév-et, hogy bocsássa rendelkezésükre a gumiabroncsokat. a gépalkatrész-ellátó vállalat és az országos gumipari vállalat „expressz-szerződéskötése”, már meg is történt és a telepekre folyamatosan érkeznek a gumiabroncs-pótszállítmányok.

a megév illetékesei különben a nyárihoz hasonló szervezetiséget biztosítottak az őszi mezőgazdasági munkák idejére. a legtöbb alkatrészt 24 óra alatt szállítják a helyszínre. szükség esetén a budapesti központból postán küldik el a megrendelőhöz a cseregarnitúrát./mti/

--

bb 4. október 7-10.: nemzetközi nevelés-elméleti tanácskozás

i vt/hné/um zs la

1969. szeptember 23.

a magyar pedagógiai társaság nevelés-elméleti szakosztálya, a magyar tudományos akadémia pedagógiai bizottsága és az országos pedagógiai intézet október 7-10 között balatonfüreden nemzetközi nevelés-elméleti munkaértekezletet rendez. a tanácskozáson a magyar szakembereken kívül hét szocialista ország nevelésügyének képviselői is részt vesznek. a munkaértekezleten lehetőség nyílik a gyakorlat munkásai és az elmélet művelői közötti tapasztalatcserére, a legújabb kutatások eredményeinek közkinccsá tételére. a külföldi résztvevőkkel folytatandó megbeszélések egyben alkalmat nyújtanak a nemzetközi együttműködés lehetőségeinek feltérképezésére is.

a munkaértekezlet témája: az ifjúság tudata és magatartása formálásának sajátosságai és problémái a szocialista építés jelen szakaszában./mti/

--

- 7 -

bb 5. nyárfa erdővel védik a kis-balatont

vid/ká/um la

1969. szeptember 23.

a balaton nyugati partjainál a kis-balaton szomszédságában elterülő nagyterjedésű lápvidéken, a már néhány évvel ezelőtt megkezdődött vízrendezés eredményeként, folytatják az erdősítést. mintegy 1200 hektárt jelöltek ki a szakemberek erdősítésre, s eddig több mint 500 hektáron ültettek olasz nyárfát kísérleti jelleggel.

ebben az esztendőben véglegesen bebizonyosodott, hogy a rendezett lápterület alkalmas fa tömegtermelésre. a korábban telepített csemeték szépen fejlődtek, lombzatuk üde színe mutatja, hogy otthonra találtak a hajdan kietlen vidéken.

1975-ig a kis balaton környékén 1200 hektár nyárfaerdőt hoznak létre, amely megváltoztatja a balaton nyugati vidékének esztétikai képét, segyben a kis-balatoni rezervátum védő-övezetét is szolgál./mti/

--

bb 6. magyar filmek a külföldi fesztiválokon

i gl/gk/um zs hk

1969. szeptember 23.

a locarnoban és tokióban októberben megrendezés

kerülő
filmsztraválókra egy-egy magyar játékfilmet hívtak meg: simó sándor „szemüvegesek”, illetve jancsó miklós „csillagsosok, katonák”, című alkotását. locarnoban lepergetik majd kenyeres gábor „drágám”, című rövidfilmjét is. novemberben fesztivált rendeznek két amerikai nagyvárosban is. new yorkban etek judit „sziget a szárazföldön”, chicagóba pedig sára sándor „feldobott kő”, című alkotását hívták meg. ugyancsak new yorkban vetítik le reisenbüchler sándor „a nap és a hold elrablása”, című rövidfilmjét is./mti/

--

- 8 -

bb. 7. a zongora története - hangszertörténeti bemutató nyitlik a nemzeti múzeumban

gl/gk zs és

1969. szeptember 23.

az utóbbi évek szép hagyománya, hogy a művészeti hetek alkalmából zenetörténeti kiállítást is rendeznek. az idén negyedszer kerül sor ilyen jellegű bemutatóra: a magyar nemzeti múzeumban szeptember 28-án megnyitják „a zongora története”, című kiállítást, amely a múzeumi hónap programját is gazdagítja. kamarakiállítás formájában mutatják be a közkedvelt hangszert mintegy három évszázados történetét.

a múzeum kapcsoltatásában állítják ki az érdekes történeti értékű hangszereket, köztük a zongora őseit, a clavichordot és a cseballót, ii. józsef gyermekkori hangszerét és mozart utazó clavichordját. mellettük sorakoztatják fel a biedermeier típusu hangszereket.

a zenetörténeti kiállítást az idén is összekapcsolják zeneti illusztrációval: az egyik mellékteremben felállítottak egy zongora-automatát. a mintegy fél évszázados gépezet lyuggatott papírhenger „vezénylésével”, muzsikát. az előadóművész rájátszotta a gépezetre, a játékot átvitték lyukrendszer segítségével a papírtekerésre, amelynek újbóli gépbe fűzése után a műsor visszahallható. ennek a wette - mignon készüléknek köszönhető, hogy olyan előadóktól is fennmaradt produkció, akiktől fonográf- illetve lemezfelvétel nem szerepet az archívumokban. így például lejátszható eduard grieg és mas-cagni zongorajátéka is. a századforduló idején, illetve a huszadik század elején pianola vagy fonola néven ismerték a gépezet változatait ám azok papírhengerét pedáttal kellett forgatni. a wette - mignon egy fejlettebb változat, csak az áramkörbe kell bekapcsolni s a gépezet már is megindul. a zongora-automata játékát vasárnap délelőttönként a tit-tárlatvezetések alkalmával hallhatják az érdeklődők. /mti/

- 9 -

bb 8. harmincezer nyári vendég két budapesti diákotthonban

i zsu/tr/um ie la

1969. szeptember 23.

Idégenforgalmi szempontból sikeres gyakorlata az
ibusznak, hogy júliusban és augusztusban igénybe veszi szálló-
ként a műszaki egyetem két modern diákotthonát, az akadémiát
és az universitást. ebben az évben a két diákszállóban
csaknem 30.000 turista több mint 62.000 vendégéjszakát töltött
a szállóvendégek 98 százaléka külföldről látogatott hazánkba.
/mti/

--

bb 9. előkészítő - fotószakkör - vezetőknek

i ol/hné/um zs hk

1969. szeptember 23.

október 15-től fotó-szakkörvezetői vizsgára előkészítő
tanfolyam kezdődik a fővárosi művelődési házban. az elő-
adásokat szerdánként 18-20 óra között tartják. az érdeklődők
írásos jelentkezését október 1-ig várja a művelődési ház fotó-
tanácsa / xi., fehérvári ut 47. / a név, a lakcím, és a
fotóköri megjelölésével./mti/

--

bb 10. ingyenes látogatás, nyújtott muzeumi műszak

i ol/mm/um zs hk

1969. szeptember 23.

a magyar nemzeti muzeumban - a muzeumi hónap alkalmából -
október 8-án, szerdán és 19-én vasárnap az érdeklődők belépő-
jegy váltása nélkül tekinthetik meg a kiállításokat,
köztük a természettudományi muzeumnak az épületben lévő
kiállításait is.

a muzeumi hónap tartama alatt minden csütörtökön „nyuj-
tott műszak”, -ban, délelőtt 10-től este 8 óráig tartják
nyitva a muzeum valamennyi kiállítását./mti/

--

- 10 -

bb. 11. szovjet segítség a magyar napfizikai kutatáshoz

vid ká la áe

1969. szeptember 23.

a magyar tudományos akadémia debreceni napfizikai
obszervatóriumában jelentős tudományos kutató munkát foly-
tatnak, elsősorban a nap felületi változásainak vizsgálatá-
ra. a napfizikusok meglévő műszereikkel a napfoltok mozgá-
sát csak síkban tudják követni. a szovjetunió tudományos
akadémiája csillagászati tanácsának és a szovjet napfiziku-
soknak a segítségével most bővíthet a hazai kutatások terü-
lete. a debreceni obszervatórium részére nagyteljesítményű
koronagráf készül. ebből a műszerből jelenleg csak egy mű-
ködik a kaukázusban, további három most állítanak fel. a
szovjetunió ban és debrecenben lesz az ötödik. a 14 méter
hosszu félméteres objektívátmérőjű távcső, valamint a hozzá
tartozó nyolcméteres szinkropelemző szerelését a jövő évben
kezdik debrecenben. a műszerrel nyomon követhetik a napfoltok
mozgását, a napfelület síkjára merőleges irányban is. /mti/

--

bb. 12. kertészeti szaklap indult

i jf/tr/ zs áe

1969. szeptember 23.

megjelent a kertész- szakemberek és a kutatók tudományos
folyóiratának, a kertgazdaságnak első száma. a negyedéven-
ként megjelenő folyóirat első számához dr. dimény imre mező-
gazdasági - és élelmiszer-üzemeltetési miniszter írt előszó t. az
új tudományos folyóirat tematikájában a gyümölcsstermelés,
a szőlő- és borgazdálkodás, a z-öldség- és vetőmagstermelés, a
kertépités és a kertészeti technológia szerepel. /mti/

--

- 11 -

bb 13. hatvan rézkori lelőhelyet azonosítottak a balaton vidékén

vid/ká bh la

1969. szeptember 23.

az elmúlt hét évtizedben sikerült meghatározni kelet-magyarország rézkori történetének jellemzőbb fejlődési szakaszát. a dunántúlon viszont jobbra csak a késő-rézkor anyagát sikerült feltárni, de teljesen tisztázatlan maradt az ugynevezett javarézkor időszaka. a néhány éve tartó régészeti kutatások során világossá vált, hogy a dunántúlon sem hiányzik ennek a jelentős időszaknak a hagyatéka. terepbejárások és ásások feltárt anyagából kirajzolódott a dunántúli tájegység javarézkori képe. számos sir és telep került napvilágra, tisztázódott, hogy korábban más kultúrákhoz fűzött leletek is a javarézkori időszakhoz tartoznak. a kutatások elnevezése szerint megjelöltek egy ugynevezett balatoni csoportot is. ezen a környéken ugyanis rendkívül nagyszámban kerültek elő leletek: mintegy hatvan jelentős javarézkori lelőhelyet hoztak felszínre. találtak gerenda vázas földfelszíni, valamint földbesüllyesztett házakat. előfordult 52 méter hosszú, félköríves, gödörtakásos telep is, ahol öt kemencére bukkantak.

a leletanyag nagyrésze azonosítható az alpok és az észak-balaton ismertebb elemeivel. feltételezések szerint valószínű, hogy a rézolvasztás emlékei az alpekből kerültek a dunántúltra. a balatoni csoport leletanyagai kapcsolatba hozhatók északon a ludanicei, keleten a bodrogkeresztúri nasosló kori régészeti csoporttal. /mti/

--

bb 14. bizottságok a szülői munkaközösségek segítésére

1 fe/mm zs bh la

1969. szeptember 23.

szülői bizottságok működnek a budapesti kerületi nőtanácsok mellett, azzal a céllal, hogy segítséget nyújtsanak a különböző iskolatípusokban működő szülői munkaközösségeknek. egyebek között a gyermekek életkori sajátosságaira vonatkozó ismeretanyagot gyűjtik össze és bocsátanak a pedagógusok és a szülői munkaközösségek rendelkezésére. a bizottságok tagjai rendszeresen részt vesznek a szülői munkaközösségek értekezletein, részt vállalnak a veszélyeztetett környezetben élő gyermekek felkutatásából, szorosabban fűzik kapcsolataikat az iskolai ifjúsági szervezetekkel, segítik a gyermekvédelmi pártfogói hálózat további kiépítését. /mti/

--

7.55 bh

- 12 -

400
1000 Dm

bb 15. 13.000 új kresz tábla a fővárosi utcákon

1 zsu/tr je bh la

1969. szeptember 23.

a fővárosi tanács ut-, közmü- és mélyépítési főigazgatósága folyamatosankicseréli budapest utvonatain a kresz táblákat.

a forgalomtechnikai berendezések gazdái a fővárosi tanácsnál elmondták, hogy budapesten csaknem 13.000 kivilágított és fekete-fehér jelzőtábla van, s ezeknek nagyrésze már kopott, régi és meglehetősen elavult. a budapesten lévő összes kresz táblát egységes, modern táblákra cserélik ki. természetesen ezt a munkát egyik napról a másikra nem lehet elvégezni, hiszen meglehetősen sokba kerülnek az új táblák. egyetlen fekete-fehér táblafej - amelyből csaknem 12.000 -re van szükség - 350-360 forintba kerül. az elektromos világítású táblák darabja 1.200 forint és ezernél többkelt belőlük.

a fekete-fehér kresz táblák gyártására a közelmúltban egy nszk-beli cégtől vásárolt automata gépeket az ut-, közmü- és mélyépítési főigazgatóság. a fekete-fehér „táblagyárt”, a köztisztasági vállalat ecseri uti üzemegységénél állítják fel. még ebben az évben elkészül a „táblagyár”, épülete és a jövő év februárjában megkezdik a próbaüzemelését. 1970 második negyedévében az automata gépek már termelik az új rendszerű, lakkozott, tetszetős külsejű táblákat. hasonlók lesznek azokhoz a táblákhoz, amelyek már most láthatók a városház utcában.

a kivilágítható, domboru kresz táblák magyar gyártmányuak, a viláti készíti őket. a régebbi elektromos táblák plexi fedése csak két milliméteres volt. az új táblákon a fedőréteget már három milliméterre vastagították, mert nagyon sok helyen vandál szórakozásként betörték a táblákat. talán a vastagabb plexi-réteg megvédi majd a rongálástól a táblák felületét. /mti/

--

bb 16. új üzletekkel bővül a szövetkezeti kereskedelem és vendéglátás

1 kf/kf je bh la

1969. szeptember 23.

a szövetkezeti kereskedelem a vidéki lakosság jobb ellátása érdekében közvetlen kapcsolatokat igyekszik kiépíteni a termelőkkel, s egyre több új beszerzési forrást kutat fel. jó alkalom volt ehhez az általános fogyasztási és értékesítő szövetkezetek számára a bőv. /folyt. köv./

- 13 -

8.45 bh

800
1000 Dm

bb 16./ új üzletekkel...1. folyt./ bh

a szövegsz-ban a napokban összesítették a vásári üzletkötéseket. e szerint a vásáron mintegy 600 millió forint értékű áru, - elsősorban idei - szállításra kötöttek szerződést az fmsz-ek állami vállalatokkal, kisipari termelősövetkezetekkel. hasznosnak bizonyult a kishatármenti forgalomban való részvétel is. a szövetkezetek ilymódon az idén eddig körülbelül 1 millió dollár értékű áruval gazdagították választékukat.

a szövetkezetek lehetőségeikhez képest komoly erőfeszítéseket tesznek a boltlánczat korszerűsítésére, bővítésére is. az idén csupán fél év alatt, 310 millió forintot költöttek hálózatfejlesztésre. egyebek között 10 abc áruházat, 9 műszaki áruházat és 27 modern szaküzletet építettek, továbbá 34 új vendéglőt, éttermet bisztrót nyitottak./mti/

bb 17. fővárosi iparkitelepítés - a megyékkel összhangban

1 hi/gg zs bh ta

1969. szeptember 23.

a gazdasági bizottság határozata értelmében a fővárosi tanácsnak az 1968-70-es évekre 250 millió forint iparkitelepítési alap áll rendelkezésére. ebből az összegből - az elköltözés költségeinek fedezésére - 33 vállalat részesült több mint 220 millió forint juttatásban. ezekkel a vállalatokkal a kitelepítési szerződések már megkötötték. a megállapodások értelmében 7300 dolgozó részére teremtenek vidéken munkavállalási lehetőséget. a tervek szerint összesen több mint 50 budapesti gyáregységet, telephelyet számolnak fel, köztük sok olyat, amelynek megszüntetése városrendezési szempontból is indokolt.

az 1971-75 között sorra kerülő iparkitelepítést az eddigi tapasztalatok felhasználásával, a legnagyobb gondot készítik elő. a fővárosi tanács illetékesei például az okisz-szal megállapodtak abban, hogy 14, kitelepítésre kötelezett kisipari termelősövetkezet esetében - az említett ktsz-ek gazdálkodásának sajátosságaira való tekintettel - a főváros területén belül történő áttelepítésre tesznek javaslatot a felsőbb szerveknek.

a kitelepítési tervek figyelembe veszik a szénbányászat termelésének tervszerű csökkentésével és korszerűsítésével kapcsolatos kormányhatározatokat is. a cél az, hogy a volt bányászok foglalkoztatottsága biztosított legyen. a bányaterületre kitelepülő vállalatok egyébként az érdekelt megyei tanácsot anyagi támogatást is kaphatnak, amelynek fedezetét ugyancsak kormányhatározat biztosítja. a fővárosi szervek a negyedik öt éves terv időszakában esedékes iparkitelepítések előkészítő tárgyalásait megelőzően érintkezésbe lépnek az érdekelt megyei tanácsokkal, hogy összehangolhassák a kitelepítéshez igénybe vehető különböző pénzügyi lehetőségeket./mti/

-.-
- 14 -

8.50 bh

10000
10000

bb 18. magyar részvétel a moszkvai nemzetközi cipőipari kiállításon

1 sz/gg hb ta

1969. szeptember 23.

a moszkvai szokolnyiki parkban tervezett ezévi nemzetközi kiállítási programhoz tartozik a szeptember 24-én megnyitó nemzetközi cipő- és bőripari kiállítás, az obuv 69. a szovjetunióban első alkalommal rendezik meg a közszükségleti cikk-gyártó ipar e fontos ágának nemzetközi bemutatkozását, amelyre bejelentette részvételét három nagy külkereskedelmi vállalat is. a hungexpo rendezésében a tannimpex - amely évente többmillió pár cipőt exportál a szovjetunióba - a legújabb cipőmodelleket, bőr- és szőrmeruházati cikkeket, a chemotimpex vegyi anyagokat, műbőröket, a technimpex pedig bőripari gépeket mutat be. felállítanak egy cipőgyártó gépsort, de mint érdekesség működik majd egy műemlékszámbe menő régi cipészműhely is.

kijelölték a nemzetközi kiállítás magyar napját, dátumát: szeptember 27. a magyar kiállítók sajtófogadást tartanak és filmvetítéssel szemléltetik, milyen feltételek között, milyen technológiákkal készülnek a cipők a magyar üzemekben. a kiállításon állandó divatbemutató lesz, ahol az érdeklődők megismerkedhetnek a magyar bőrcipő és bőrruházati ipar számos újdonságával./mti/

bb 19. színbád vas megyében

vid/ká bh ta

1969. szeptember 23.

krudy gyula színbádját kelti életre huszárk zoltán új filmje, amelynek egyes jeleneteit szombathelyen forgatják. a századforduló felvidéki városának és krudy világának különös hangulatához illő szombathelyi szűk sikátor, a forgó utca lesz eperjes város váci utcája, ahol színbád, a romantikus szerelmek lovagja végigsétál a szép és vonzó bánatvárínéval. a másik szombathelyi felvétel a savaria szálló éttermének egyik sarkában készül. ezenkívül kőszegen, a jurisich téren, a chernet utcában és a város több más pontján készítenek felvételeket.

a forgatást október második felében kezdik /mti/

- 15 -

8.55 bh

10000
10000

bb 16./ új üzletekkel...1. folyt./ bh

a szövesz-ban a napokban összesítették a vásári üzletkötéseket. e szerint a vásáron mintegy 600 millió forint értékű áru, - elsősorban ideai - szállításra kötötték szerződést az fmsz-ek állami vállalatokkal, kisipari termelőszövetkezetekkel. hasznosnak bizonyult a kishatármenti forgalomban való részvétel is. a szövetkezetek ilymódon az idén eddig körülbelül 1 millió dollár értékű áruval gazdagították választékukat.

a szövetkezetek lehetőségeikhez képest komoly erőfeszítéseket tesznek a boltihálózat korszerűsítésére, bővítésére is. az idén csupán fél év alatt, 310 millió forintot költöttek. hálózatfejlesztésre. egyebek között 10 abc áruházat, 9 műszaki áruházat és 27 modern szaküzletet építettek, továbbá 34 új vendéglőt, éttermet bisztrót nyitottak./mt1/

bb 17. fővárosi iparkitelepítés - a megyékkel összhangban

1 hi/gg zs bh la

1969. szeptember 23.

a gazdasági bizottság határozata értelmében a fővárosi tanácsnak az 1968-70-es évekre 250 millió forint iparkitelepítési alap áll rendelkezésére. ebből az összegből - az elköltözés költségeinek fedezésére - 33 vállalat részesült több mint 220 millió forint juttatásban, ezekkel a vállalatokkal a kitelepítési szerződéseket már megkötötték. a megállapodások értelmében 7300 dolgozó részére teremtenek vidéken munkavállalási lehetőséget. a tervek szerint összesen több mint 50 budapesti gyáregységet, telephelyet számolnak fel, köztük sok olyat, amelynek megszüntetése városrendezési szempontból is indokolt.

az 1971-75 között sorra kerülő iparkitelepítést az eddigi tapasztalatok felhasználásával, a legnagyobb gonddal készítik elő. a fővárosi tanács illetékesei például az okisz-szal megállapodtak abban, hogy 14, kitelepülésre kötelezett kisipari termelőszövetkezet esetében - az említett ktsz-ek gazdálkodásának sajátosságaira való tekintettel - a főváros területén belül történő kitelepítésre tesznek javaslatot a felsőbb szerveknek.

a kitelepítési tervek figyelembe veszik a szénbányászat termelésének tervszerű csökkentésével és korszerűsítésével kapcsolatos kormányhatározatokat is. a cél az, hogy a volt bányászok foglalkoztatottsága biztosított legyen. a bányaterületre kitelepülő vállalatok egyébként az érdekelt megyei tanácsot anyagi támogatást is kaphatnak, amelynek fedezetét ugyancsak kormányhatározat biztosítja. a fővárosi szervek a negyedik öt éves terv időszakában esedékes iparkitelepítések előkészítő tárgyalásait megelőzően érintkezésbe lépnek az érdekelt megyei tanácsokkal, hogy összehangolhassák a kitelepítéshez igénybe vehető különböző pénzügyi lehetőségeket./mt1/

- 14 -

8.50 bh

8.50 bh
10.00 DM

bb 18. magyar részvétel a moszkvai nemzetközi cipőipari kiállításon

1 sz/gg hb la

1969. szeptember 23.

a moszkvai szokolnyiki parkban tervezett ezévi nemzetközi kiállítási programhoz tartozik a szeptember 24-én megnyíló nemzetközi cipő- és bőripari kiállítás, az obuv 69. a szovjetunióban első alkalommal rendezik meg a közszükségleti cikk-gyártó ipar e fontos ágának nemzetközi bemutatkozását, amelyre bejelentette részvételét három nagy külkereskedelmi vállalat is. a hungexpo rendezésében a tannimpex - amely évente többmillió pár cipőt exportál a szovjetunióba - a legújabb cipőmodelleket, bőr- és szőrmeruházati cikkeket, a chemotimpex vegyianyagokat, műbőröket, a technotimpex pedig bőripari gépeket mutat be. felállítanak egy cipőgyártó gépsort, de mint érdekesség működik majd egy műemlékszámbe menő régi cipésműhely is.

kijelölték a nemzetközi kiállítás magyar napját, dátumát: szeptember 27. a magyar kiállítók sajtófogadást tartanak és filmvetítéssel szemléltetik, milyen feltételek között, milyen technológiákkal készülnek a cipők a magyar üzemekben. a kiállításon állandó divatbemutató lesz, ahol az érdeklődők megismerkedhetnek a magyar bőrcipő és bőrruházati ipar számos újdonságával./mt1/

bb 19. szinbád vas megyében

vid/ká bh la

1969. szeptember 23.

krudy gyula szinbádját kelti életre huszárik zoltán új filmje, amelynek egyes jeleneteit szombathelyen forgatják. a századforduló felvidéki városának és krudy világának különös hangulatához illő szombathelyi szűk sikátor, a forgó utca lesz eperjes város váci utcája, ahol szinbád, a romantikus szerelmek lovagja végigsétál a szép és vonzó bánatvárínéval. a másik szombathelyi felvétel a savaria szálló éttermének egyik sarkában készül. ezenkívül kőszegen, a jurisich téren, a chernel utcában és a város több más pontján készítenek felvételeket.

a forgatást október második felében kezdik /mt1/

- 15 -

8.55 bh

8.55 bh
10.00 DM

bb 20. heves község 750 éves

vid/ká bh la

1969. szeptember 23.

heves megye legnagyobb és egyben névadó községe, heves alapításának 750. évfordulóját ünnepli az idén. a több mint egy hónapon át tartó ünnepi eseménysorozatot kiállítások, tudományos tanácskozások, találkozók színesítik. az emlékünnepe szeptember 26-án kezdődik, ekkor nyitják meg a hevesi járás termelőszövetkezeteinek életét bemutató mezőgazdasági kiállítást. ezt tudományos előadások egész sora, lovasverseny, hagyományos szüneti felvonulás követi. október 5-én a hevesi háziipari szövetkezet termékeinek kiállítását nyitják meg. november 14-én ünneplik a község felszabadulásának 25. évfordulóját és megnyitják a helytörténeti múzeumot. ezen a napon emlékeznek meg malinovszkij marsallról, aki személyesen vett részt heves község és környéke felszabadításában. emléktáblát helyeznek el azon az épületen, ahol a szovjetunió nemrég elhunyt honvédelmi miniszterének főhadiszállása volt. az ünnepekre a hevesiek meghívták malinovszkij marsall özvegyét. hevesen a jubileumi évforduló alkalmával számos új létesítményt avatnak./mtl/

bb 21. ásó helyett robbanóanyag

vid/ká bh la

1969. szeptember 23.

új módszert dolgoztak ki a peremartoni ipari robbanóanyaggyár szakemberei a mezőgazdasági csatornarendszerek vízvezető árkainak készítéséhez. a mezőgazdasági és ételmezésügyi minisztérium megbízásából az építéstudományi egyesület támogatásával a rendkívül lassu, nehéz munkát sikerült meggyorsítani és költségét 80 százalékkal csökkenteni. az új eljárás lényege, hogy a robbanóanyagot kívánt hosszúságú műanyagkábelbe töltik. a föld alatt elhelyezett robbanó vezeték pillanatok alatt 1.3 méter mély és 2 méter széles árkot „huz”, oly módon, hogy a földet 10 méteres körzetben egyenletesen elteríti. az első kísérletek peremartonban és a csepel szigeten igen eredményesnek bizonyultak. a módszer nagyüzemesítését a szakemberek a postai munkálatoknál használatos kábeltekercs gépekkel kívánják megoldani. az új peremartoni eljárásnak elsősorban a lápos, vízenyős területeken jósolnak nagy jövőt. itt ugyanis a vízszint gyakori változása gyors munkát igényel./mtl/

- 16 -

1000 Dm

bb 22. magyar pantoniz-csoport

1 bh hk

1969. szeptember 23.

utazott köllő miklós vezetésével a prágai világszertiválra, amelyen ezúttal valamennyi kontinens képviselteti magát. a szertivál zsűrijének elnöke marcel marceau. a magyarok közül köllő miklós és dóczy krisztina szeptember 26-án lép fel első ízben a két hétig tartó szertiválon./mtl/

bb 23. konferencia az épületek „öltöztetésének”, iparosításáról

1 bh/tr bh hk

1969. szeptember 23.

az új lakóházakat és épületeket a szakipar „öltözteti”, díszíti a festéssel, a mázolásal, a különféle burkolóanyagokkal és a tetőfedéssel. a befeljáró munkák sokát viszont még hagyományos módon végzik, és sokszor annyi időbe telik - a háziipari épületeknél pedig tovább is - mint a falak és födémek felépítése. ezért jelentős az a háromnapos országos konferencia, amely kedden az építők szakszervezetének közpénzárszámban megkezdte tanácskozását. a konferencia legfontosabb törekvése ugyanis az, hogy a szakipar fejlesztésének meggyorsítását, iparosítását segítse javaslataival. a konferencián felvetett javaslatakkal egészítik ki a negyedik öt-éves terv időszakára előirányzott szakipari műszaki fejlesztés országos programját.

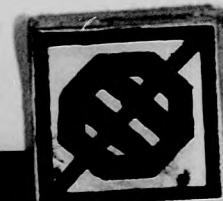
dr. szabó jános, az építésügyi- és városfejlesztési miniszter első helyettese a konferencia megnyitáskor hangsúlyozta, hogy a negyedik öt éves tervben az építőipar öt éven évi 6-9 százalékos fejlődésével gyorsabban, évi 19-12 százalékos ütemben kell fejleszteni a szakipart. új anyagok alkalmazásával, gépesítéssel, új munkamódszerekkel kell gyorsítani a munkát. a gazdaságosságban pedig nem az olcsó anyag, hanem a fenntartás és a tartozás költségeit, tehát az üzemeltetés kiadásait csökkentő tartós anyag felhasználása a legfontosabb követelmény. a szakipar gyors fejlődését segíti majd a közeljövőben kiadásra kerülő kormányintézkedés, amely a korszerű anyagellátás megteremtésére fordít nagy figyelmet, a lehetővé teszi különféle acél, alumínium és sokfajta műanyag szerkezet, valamint építési üvegtermékek és kerámia burkolóanyagok természetének jelentős növelését.

a tanácskozáson több mint 60 külföldi szakértő - nyolc országból - és mintegy 300 hazai szakember összesen 28 előadás és 19 felkért hozzászóló beszámolója alapján vitatja meg a szakipar gyorsított ütemű fejlesztésének legfontosabb feladatait. a konferencia szerdán folytatja munkáját./mtl/

10.45 bh

1150
11501 Dm

- 17 -

bb 24. tanácskozás a termelőszövetkezetek munkavédelmi helyzetéről

vid/ká bh hk

1969. szeptember 23.

kedden balatonbogláron országos tanácskozás kezdődött a termelőszövetkezetek munkavédelmi helyzetéről, a szót a kém közvédelőinek, valamint a megyei tanácsok műszaki és munkavédelmi felügyelőinek részvételével.

a beszámoló szerint az év első nyolc hónapjában az ország termelőszövetkezeiben tíz százalékkal emelkedett az üzemi balesetek száma az elmúlt év azonos időszakához viszonyítva. a statisztika szerint körülbelül 40 ezer embert ér évente baleset a közös gazdaságokban, s emiatt hatszáz ezer munkanap esik ki a termelésből. a halálos balesetek száma évente körülbelül kétszázra tehető. ezek forrása elsősorban szállító jármű és a traktor. az okok ismerete alapján meg kellene határozni a megelőzés módját is: megfelelő időberendezéseknek van szükség. a traktorról gépjavító vállalatnál megkezdtek azoknak a védőberendezéseknek a gyártását, amelyek a traktor berulása esetén megóvják a vezetőt. a baleseteket a munkakörülmények javításával is megelőzhetik a közös gazdaságok./mti/

bb 25. rizsaratás gabonakombájnnal

vid/ká b hk

1969. szeptember 23.

kedden rizstermesztési és betakarítási tapasztalatcserét, valamint bemutatót rendeztek a hajduböszörményi béke termelőszövetkezetben, ahol 435 holdas termőterületről 16-17 méteres étlag-formásra számítanak.

a rizsaratás gyorsítására könnyen megvalósítható újítást alkalmaznak: három szk. 4-es gabonakombájnt alakítottak át. nemcsak a vágószerszemet cserélték ki, hanem a kerekeket is. kapaszkodókkal ellátott pótkereket, kapott a nagy teljesítményű betakarító gép, s így puha talajon is tud dolgozni. az átalakított kombájnnal naponta 3-3 hold termést takarítják be./mti/

11.15 bh

- 18 -

bb 26. a műszakiak és a közgazdászok helyzetéről tárgyalt a vasas szakszervezet központi vezetősége

t sl/mm je bh hk

1969. szeptember 23.

a vasas szakszervezet központi vezetősége keddi ülésén és a többi között megvizsgálta a vasipari műszaki dolgozóinak és közgazdászainak helyzetét.

a központi vezetőség megállapította, hogy a gépiparban dinamikusabban növekszik a műszakiak és közgazdászok száma, az össz-dolgozókhöz viszonyított arányuk már megközelíti a kilenc százalékot, s ez várhatóan gyors ütemben tovább növekszik. a műszakiak és közgazdászok 30-40 százaléka vezető beosztásban dolgozik, felkészültségüket, képességeiket azonban még ma sem használják ki megfelelően. a magasán kvalifikált szakemberek munkalejüknek legalább 40 százalékát adminisztrációval és kisebb képzettséget igénylő rutinmunkával töltik. a központi vezetőség felhívja a vállalati és területi szakszervezeteket, hogy a népgazdaság és az egyén számára egyaránt kedvezőtlen jelenségeket segítsenek felszámolni. az is fontos, hogy támogassák a műszakiakat és közgazdászokat a rendszeres és korszerű továbbképzésben. a vállalatok műszaki szakembereinek ugyanis jelenleg csak 15-20 százaléka vesz részt továbbképző oktatásban.

a központi vezetőség ezután a magas minőségű szakemberek bérezési helyzetét elemezte, s megállapította, hogy a kisebb képzettségűekéhez viszonyított keresetük alacsony, a saját kategóriájukon belüli arányok sem eléggé differenciáltak. szükséges, hogy a kereseti határok bővítésével a kiemelkedő képességűek fizetését jelentősen eltérítsék az átlagtól. érvényt kell szerezni annak az elvnek, hogy a kiemelkedő tudású és alkotó munkát végző szakembereket anyagilag jobban megbecsüljék. ennek lehetőségét nagyrészt adották s ezt megfelelő személyi fizetések, magasabb

összegű prémiumok, jutalmak megállapításával céltudatosan ki kell használni. az alkalmazotti bérek alsó és felső határait is távolítani kell egymástól, hogy ennél a kategóriánál is fokozottan elismerhessék anyagilag a nagyobb tudást, az eredményesebb munkát, s a fizetés kevésbé mereven kapcsolódjék a szolgálati időhöz./mti/

..

- 19 -

11.30 bh

11.40
12.10

bb. 31. az iráni népi táncgyűttes sajtótájékoztatója

t ol/tr/11 hk

1969. szeptember 23.

a budapesti művészeti hetek alkalmából hazánkban vendégsze-
replő iráni népi táncgyűttes vezetői kedden a muosz székházában
találkoztak a magyar újságírókkal. elmondották többek között,
hogy a társulat szeptember 17. óta tartózkodik hazánkban, első -
ként salgótarjányban, másodízben miskolcon vendégszerepelt és
kedd este a thália színházban bemutatkozik a főváros közönségé-
nek is. ez az első iráni művészcsoporthoz, amely hazánkban vendégsze-
repl, s ilyenképpen egyaránt jelenti a két nép közötti kulturkap-
csolatok felvételét és a tapasztalatszerzést is. a vendégek itt
tartózkodásuk alatt láttak már magyar népi táncműsort, klasszikus
balettelőadást, s jó kapcsolatot építettek ki magyar művészeti
szakemberekkel is. a 23 tagú iráni népi táncsoport műsorának két
jellegzetes forrása a népi hagyományok és az ugynevezett klasz-
szikus udvari tánc. ennek megfelelően az öttagú zenekar népi
hangszerekkel - zarb, koidak, santon, tar, ond kíséri a produk-
ciót, amely kartánra és szólótánra oszlik. a karnak hat férfi
és hat nőtagja van, a szólótáncokat mrs. achmedzahid mutatja be.

a művészgyűttes 12 esztendővel ezelőtt alakult, s jelenlegi
műsorához tudósok gyűjtöttek anyagot a különböző iráni tartomá-
nyokból. az iráni folklór jórészt érintetlenül maradt, kevés-
sége keveredett más tartományok művészetével. hagyományait fil-
men, magnószalagon rögzítették, s megőrizték a színpad számára az
eredeti népi ruházatot is, csupán színeit alkalmazták a világítási
feltételekhez. az együttes otthon maradt tagjaival együtt össze-
esen 60 fővel működik, saját balettiskolájában gondoskodik az után-
pótlásról. az együttes fontos szerepet tölt be hazája kulturális
életében. nemcsak a protokoll előadásokat látja el, hanem egyben
irán utazótársulata is. 1967-ben a montreáli világkiállításán
léptek fel, s vendégszerepeltek már törökországban, franciaország-
ban, tunéziában, marokkóban, pakisztánban és a szovjetunióban is.
a jelenlegi turnét is a szovjetunióban kezdték, csehszlovákiában,
és lengyelországban folytatták, hazánkból pedig jugoszláviába,
majd romániába utaznak, onnan pedig ausztriába és teheránba feje-
zik be koncertkörútjukat./mti/

- 20 -

11.50 bh

11.55
13.10 Du

bb 27. svéd pánztárgép- kiállítás budapesten

t sl/mm je bh hk

1969. szeptember 23.

kedden a népköztársaság útja 2. szám alatti bemutatóterem-
ben megnyílt a svéd svenska dataregister cég adatfeldolgozó
és pénztárgépeinek kiállítása. a svéd vállalat összegezőgépeket,
pincérek számára rendszeresített pénztárgépeket hozott el a ki-
állításra, amelyeket a magyar belkereskedelem és vendéglátóipar
régóta hiányol.

a kiállítást szeptember 24-én és 25-én 9 és 16 óra között
tartják nyitva./mti/

---

bb 28. huszonhat művész kapott alkotói megbízatást baranya és
pécs felszabadulási pályázatán

vid/ká bh hk

1969. szeptember 23.

hazánk felszabadulásának negyedszázados évfordulója tiszte-
letére baranya megye és pécs város tanácsa, valamint a szakszer-
vezetek megyei tanácsa művészeti pályázatot hirdetett. a pályá-
zat kiírásának az a célja, hogy elsősegítsék a felszabadulás tör-
ténelmi eseményeit és a szocialista országépítést hűen kifejező
irodalmi, képzőművészeti és zenei alkotások létrejöttét. jubi-
leumi pályázatot „kétfordulós”, rendszerben bonyolítják le: az
alkotók tématerveket, vázlatokat nyújtottak be, majd a bíráló-
bizottság - a magyar írók szövetsége, a képzőművészeti és iparmű-
vészeti lektorátus és a magyar zeneművészek szövetsége - kivá-
lasztotta azokat a munkákat, amelyek végleges elkészítésére, ki-
dolgozására a művészek megbízást kaptak. az országos jellegű
pályázaton tizenöt irodalmi, öt képzőművészeti és hat zenei témára
kaptak megbízást az alkotók. a megbízás alapján készült valameny-
nyi mű részvételi díjat kap, a legjobb alkotásokat pedig különv
is díjazták. megbízásokra és pályadíjakra összesen 120 ezer fo-
rintot fordítanak a tanácsok. a díjak odaítéléséről a jövő év
tavaszán döntenek./mti/

- 21 -

11.55 bh

11.55
13.20 Du

bb 29. általános iskolai nyelvi laboratórium pécssett

vid/kábh hk

1969. szeptember 23.

pécssett, a leonardo da vinci uti általános iskolában elkészült a város és az ország második általános iskolai nyelvi laboratóriuma, amely az orosz és a német nyelv oktatását segíti a technika korszerű eszközeivel. a háromszázezer forint értékű laboratórium létrehozásához a tanács anyagi támogatásán túl jelentős segítséget nyújtottak a pécsi vállalatok. a keverőasztalt például a mecseki szénbányák, a fűthaltatókat a soplana gépgyár, a vezérlőkutcsokat a posta adta. /mti/

bb 30. kárpátukrajnába utazott a szabolcs táncgyűttes

vid/ká b hk

1969. szeptember 23.

kedden reggel - a szovjet szakszervezetek kárpátontuli területi tanácsának meghívására - a szovjetunióba utazott a szabolcs táncgyűttes. a szovjet művészgyűttes néhány héttel korábbi szabolcsi szereplését viszonyozva az egyűttes öt napot tölt kárpátukrajnában. ez idő alatt ellátogat több üzembe, intézménybe, s fellép az ungvári, munkácsi, beregszászi, valamint a szerednyei közönség előtt. /mti/

bb 32. megkezdődött a gesztenyeszüret

vid/ká bh hk

1969. szeptember 23.

vas megye egyik legszebb tája, kőszeg-hegytája is felöltötte őszi köntösét: megkezdődött a szelidgesztenye érése, szedése. itt található az ország legnagyobb szelidgesztenyései, a gyakoriak a 400-500 éves faóriások. az idén szokattanul korán érő izes csemege jó közepes termést ad. hamarosan nagyobb mennyiséget szállítanak a fővárosba és a nagyobb vidéki városokba. /mti/

12.10/bh

- 22 -

12.10
12.20 DM

bb. 34. a munkaerőhelyzetéről tárgyalt a csongrád megyei tanács vb. ülése

vid ká/mné/ká/il hk

1969. szeptember 23.

a csongrád megyei tanács vb. kedden szegeden tartott ülésén megállapították, hogy az elmúlt másfél évben újabb 3 000-et növekedett a megyében az iparban dolgozók száma. a foglalkoztatottság mind a férfiak, mind a nők tekintetében meghaladja az országos átlagot, de még mindig körülbelül 3 500 - 4 000 a női munkaerő tartaték, elsősorban csongrád és makó városban, valamint a megye nagyközségeiben.

kedvezőtlennek ítélték, hogy az iparban dolgozók több mint egyharmada évente kicserélődik. a vándorló munkások helyben - tartására nem tettek meg mindent a vállalatok. nem használták ki például a meglévő bérfejlesztési lehetőségeket sem. az új munkakörbe került munkások tapasztalatlansága sok helyen kedvezőtlenül befolyásolta a termelékenység alakulását.

a tanács vb. határozatait az élő munkaerővel való takarékosabb gazdálkodásra hívták fel a vállalatok figyelmét. javasolták, hogy az anyagi ösztönzők fokozott alkalmazásával igyekezzenek megtartani a munkásgárdát és a bérek, jutalmak odaitélése mellett részesítsék előnyben a jól dolgozókat. /mti/

bb. 35. abc áruház az olajmező mellett

vid ká/il hk

1969. szeptember 23.

a nagyalföldi kőolaj- és földgáztermelő vállalat mintegy 3 millió forintos költséggel abc áruházat építtetett az algyői szénhidrogén medence mellett, „olajfaluban”, ahol már több mint 2000 olajbányász illetve építő lakik. a felépült áruházat átadták az algyői földművelésszövetkezetnek, amely további másfélmillió forintot költött berendezésére, illetve az árualapra. az új épületben bisztrót is nyitottak. /mti/

- 23 -

12.15 bh

12.20
12.20 DM

bb 33. budapest jövő évi fejlesztésének irányelvei - a metró építése - ülést tartott a fővárosi tanács

t hi/tm zs bh hk

1969. szeptember 23.

a fővárosi tanács kedden ülést tartott az újvárosháza dísztermében. sariós istván, a végrehajtó bizottság elnöke nyitotta meg az ülést, javaslataira a tanácsülés egyhangulag elhatározta: csatlakozik a párt központi bizottságának és a hazafias népfront országos tanácsának felhívásához, s az elkövetkező időszakban az ország felszabadulásának negyedik százados évfordulója jegyében végzi munkáját.

a tanácsülés első napirendi pontjaként kőmives istván vb elnökhelyettes a fővárosi tanács 1970. évi gazdálkodásának irányelveit ismertette. hangsúlyozta, hogy a fejlesztés alapvető feladatait 1970-ben is a fővárosi tanács harmadik ötéves terve határozza meg. a program végrehajtásához nyújtott állami támogatás a jövő évben több mint kétmilliárd forint lesz, a tanács saját bevételei meghaladják a félmilliárd forintot, s mindez kiegészül a vállalatoknál létrejövő fejlesztési alapokkal, amelyeknek bruttó összege 1.6 milliárd forint. a beruházási célokat szolgáló keretek végösszege tehát körülbelül 4.3 milliárd forint lesz, s ez lényegesen több a korábbi évek hasonló rendeltetésű előirányzatainál.

a beruházások sorában változatlanul nagy fontosságú a lakásépítés. 1970-ben a tervek szerint 6338 lakást építenek fel. a kivitelező vállalatok szerint ezen túlmenően további körülbelül 400 családi otthon készíthet el, a iii. számú házgyár üzembeállításának időpontjától és termelési ütemétől függően. a lakásépítéshez kapcsolódó létesítmények megvalósítása is nagy feladatot jelent 1970-ben: 92 iskolai tantermet, 587 óvodát, 270 bölcsődei helyet, 6 orvosi rendelőt, 5 gyógyszertárat, továbbá különféle kereskedelmi és ipari egységeket kell létesíteni.

a vízhálózat fejlesztésére csaknem 200 millió forint, csatornázásokra mintegy 90 millió forint áll rendelkezésre. a pénzműl a többi között elkészült a rákoskeresztúri fő gyűjtőcsatorna, a iii. kerületi rádió-árók, a xv. kerületi honfoglalás uti csatorna.

egyéb beruházásokra a kerületi tanácsok 95 millió, a központi szakigazgatási szervek 238 millió forintot használhatnak fel. itt különös figyelmet fordítanak a lakásépítéssel összefüggő utfejlesztés és a közlekedési problémák megoldására. hasonlóképpen gondot jelent a lakásfejlesztéssel párosuló jármű - főként autóbusz - állomány növelése.

folyt. köv./

12.20 bh

12.20

12.30 DM

- 24 -

bb 33./ budapest jövő... 1. folyt./ bh

a beruházások mellett jelentős a fővárosi tanács jövő évi fenntartási költségvetése is. ennek összegét - az 529 millió forint állami hozzájárulást is figyelembe véve - 4681 millió forintban állapították meg. ennek 30 százalékát a szociális és egészségügyi intézmények céljaira használják fel, a kulturális ágazatnak 26 százalék, a lakóház-felújításokra 21 százalék jut.

a budapesti földalatti vasút építésének helyzetéről bartos istván vb elnökhelyettes tájékoztatta a tanácsülést. elmondta, hogy a metró fehér ut-deák tér közötti 6,5 kilométeres szakaszán gyors ütemben haladnak a befejező építési-szerelési munkák. ezt a szakaszt jövő év április 4-én akarják megnyitni. a deák tér-déli pályaudvar közötti 3.6 kilométeres szakaszon folytatónak a mélyépítési munkák. e szakasz üzembe helyezése 1973-ban várható.

a metró építésével párhuzamosan halad a felszíni térrendezés. a baross téren megfelelően halad az ut- és közútépítés, készülnek az aluljárók, szerelik a felüljáró hidat. az örs vezér téren az építési munkák áprilisban kezdődtek meg, a gyalogos aluljáró a metró megindulásáig valószínűleg elkészül. rendezik a stadion állomás közvetlen környékét, s a megállóhely megközelítéséhez szükséges gyalogjárók idejében elkészülnek.

a metró személyzetének toborzása és kiképzése tervszerűen történik. a forgalmi intézők és a motorokosi vezetők részére tanfolyamokat rendeznek, s folyamatban van a forgalmi ügyeletesek, mozgólépcső-kezelők oktatása és betanítása is.

a tanácsülés elismerését és köszönetét fejezte ki a metró tervezőinek és az építkezés valamennyi dolgozójának eddigi jó munkájukért.

a tanácsülésen végezetül bejelentették, hogy a főváros több választókerületében megüresedett a tanácstagok helye, másutt - főleg a lakótelepekre történt beköltözések miatt - új választókerületeket létesítettek. ezért az említett választókerületekben - az elnöki tanács határozatának megfelelően - november 16-án időközi tanácstag-választásokat tartanak./mti/

--

- 25 -

12.25 bh 1

12.28
12.30 DM

bb. 38. megjutalmazták a magyar diákolimpikonokat

t vt/tm/zs/il hk

1969. szeptember 23.

kedden a művelődésügyi minisztériumban Lugossy Jenő miniszterhelyettes fogadta a harmadik nemzetközi fizikai, valamint a 11. nemzetközi matematikai diákolimpián legsikeresebben szerepelt magyar versenyzőket és a „válogatott” csapatok vezetőit. Mint ismeretes, a magyar fiatalok a fizika-olimpián három első, két második díjat nyertek, a matematikai vetélkedőn pedig egy első, négy második és két harmadik díjat szereztek. 14 állam közül pontversenyben a magyar matematika-csapat végezt az első helyen.

a miniszterhelyettes elismeréssel szólt a fiatalok derekas helytállásáról, valamint az őket felkészítő tanárok, oktatók áldozatkész munkájáról, és további sikereket, eredményeket kívánt. ezt követően átadta a jutalmakat a versenyek résztvevőinek, s egyidejűleg megjutalmazta a csapatok vezetőit, a versenyzők felkészítőit is./mti/

bb. 40. diószüret borsodban

vid kz/tné/il hk

1969. szeptember 23.

borsod megyében, ahol több mint 150 ezer diófát tartanak nyilván, megkezdődött a dióverés. az idei termés jó közepes, vékonyhéjú és egészséges. egyes vidékeken - többek között a cserehát és az abauji falvakban - a diót a leverés után fahamuval kevert hideg vízben áztatják, majd megszáritják a fűdőtől, a dió csonthéja szép fényes barna színt kap./mti/

bb. 39. a termelőszövetkezetek gazdálkodását értékelte a borsod megyei tanács vb

vidkz/tné/il hk

1969. szeptember 23.

az új gazdaságirányítási rendszer hatására gyorsuló ütemben igazodik a megye sajátos talaj- és éghajlati adottságaihoz a közös gazdaságok termelési szerkezete - állapították meg a borsod megyei tanács végrehajtó bizottságának kedden iskolaközpont megtartott ülésén.

/folyt.köv./

13.30 bh

- 26 -

13.35

1480 Dm

bb. 39./ a termelőszövetkezetek... folyt./il

az üzenek többsége máris felstárolta a nem gazdaságos ágazatokat, a tejtőrs területeken azáltal, hogy a termelőszövetkezetek például felhagytak a nem kifizető sertéstenyésztéssel. a megye más jó kukorica termő vidékeiről ugyanakkor új, nagyüzemi hízaludákat építenek társulási alapon. ezek révén - két-három éven belül - megoldódik a megye jelenleg még akadozó sertéshus ellátása. érdekes jelenségeként mutattak rá az ülésen, hogy a szövetkezeti gazdaságok határában mintegy 17 ezer holddal nőtt a konyérgabona vetésterülete, más növényi kultúrák rováására. ezt elsősorban a kedvezőtlen adottságok között gazdálkodó termelőszövetkezetek juttatott állami végtermék-dotáció hatásával magyarázták. hasonlóképpen a gyors fejlődés tapasztalható a szarvasmarha tenyésztés fejlesztésében is. a végrehajtó bizottság határozatában állást foglalt amellett, hogy segíteni kell az új gazdaságirányítási rendszer hatására kibontakozott hasznos tendenciák még erőteljesebb érvényesülését./mti/

bb. 41. jó konkurens a kisipar - a szolgáltatásokról tárgyalt a szolnok megyei tanács vb

vid kz/tné/il hk

1969. szeptember 23.

kilencven millió forinttal nőtt a harmadik öt éves terv első felében szolnok megyében a lakosság részére végzett szolgáltatások értéke - állapította meg kedden megtartott ülésén a megyei tanács végrehajtó bizottsága. a gazdaságossági szempontok nem éppen jó értelmezése következtében a helyilipari vállalatok és a ktsz-ek javító-szolgáltató tevékenysége nem fejlődött a kívánt mértékben, sőt a téren némi visszaesés tapasztalható - gyors ütemben növekedett viszont az utóbbi években a kisiparosok száma. csak az utóbbi másfél évben csaknem 500 ipar engedélyt adtak ki a megyében, s ezek többsége a javítás-szolgáltatás bővítését szolgálja. a kisiparosok jó konkurensnek bizonyultak: áraik sok esetben alacsonyabbak, mint a helyilipari vállalatok és a ktsz-eké s ami különösen fontos, azoknál lényegesen gyorsabban alkalmazkodnak a változó igényekhez. a kisipari szövetkezetek 14 új szolgáltató házat hoztak létre a megyében. ezekben 7-9 főle szolgáltatást vehet igénybe a lakosság. kedvesnek ítélte a végrehajtó bizottság a termelőszövetkezetek bekapcsolódását a szolgáltató hálózatba. a további feladatokkal kapcsolatban a vb úgy foglalt állást, hogy elsősorban a megye kisebb községeiben kell megoldani, illetve bővíteni a rendszeres szolgáltatást./mti/

- 27 -

13.34/11

13.38

1480 Dm

bb 37. időjárásjelentés

mm bh hk

1969. szeptember 23.

a meteorológiai intézet jelenté 1969. szeptember 23-án
kedden

csendes, napos idő

a múlt hét végén lezajlott erős lehűlés után, amely a kárpát medencében is véget vetett az átlagonál melegebb időnek, egész Európában és az atlanti óceán térségében, alapvető átalakulás történt megkezdődött az ősszel jellegzetes nyugat-kelet irányú élénk magassági szél és az erősen fejlett mérsékelt övi viharciklonok tömeges átvonulása szerzaföldünkre. ezek pályája jelenleg nagyjából a 60 szélességi kör mentén húzódik és mintegy 2000 kilométeres szélességi zónában változókéony, erős, szélviharors időt okoz. ugyanakkor az 50 szélességi kör mentén nyugodt, csendes időjárású sáv alakult ki, amely medencénk is kiterjeszkedik. a következő nap folyamán időjárásunk ennek megfelelően szép, nyugodt jellegű lesz.

házánkban hétfőn változóan felhős volt az ég, eső sehol sem hullott. éjjel az északi országrészt időjárási front érintette, így megnövekedett a felhőzet és a szombathely-pápa-magyaróvár-sopron szögletben, valamint záhony-tiszabecs vidékén futó zápgrokat váltott ki. a reggel 7 óráig lehullott eső jelentéktelen volt, csupán kapuvárról jelentettek 2 milliméter eső mennyiséget. a tegnapi legmagasabb hőmérséklet 21-25 fok között alakult ki, kedd hajnalra általában 8-13 fokig hűlt le a levegő, délelőtt az észak-nyugati határszél mentén keletkezett egy-két futó zápor, de 11 órakor eső már sehol sem esett. ebben az időpontban a hőmérséklet 16-22 fok között volt.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 18,1 fok volt, 2.6 fokkal magasabb mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 21 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 770 milliméter, gyengén emelkedik.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 17 fok.

várható időjárás szerda estig:

kedden felhőátvonulások, az észak-magyarországi helyeken még futó esővel. szerdán keves felhő, száraz, napos idő. átmenetileg megélénkülő északi, majd gyenge, változó irányú szél. hűvös éjszaka. várható legacsonyabb éjszakai hőmérséklet 6-11 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 20 fok körül.

a duna vízállása budapestnél 210 centiméter./mtl/

- 23 -

bb 36. új házak, szállodák - kőműves nélkül

1 sb/j je bh hk

1969. szeptember 23.

a középületépítő vállalat megkezdte az építésügyi és városfejlesztési minisztérium 2400 személyes venyige utcai munkásszálló-központjának építését. ez az első épület, amelynek falait a nemrégiben vásárolt francia utinor-típusú alaguttszalus berendezéssel betonozzák. így kőműves nélkül építik a falakat, s később sem kell kőműves az épülethez. a francia zsaluzattal ugyanis olyan sima felületű falak, födémek épülnek, hogy a betonfelület vakolás nélkül festhető, tapétázható.

a főfalak közötti válaszfalakat sem kőműves építi, mert a vállalat berendezkedett - saját konstrukciójú gépsorával - az előregyártott sima gipszkarton-vlaszfalak termelésére, ezeket pedig csak néhány csavarral kell a padozat és a mennyezet közé rögzíteni. a jövő évben má 50-60 ezer négyzetméter előregyártott válaszfalat készítenek.

a francia alaguttszalus berendezés és a hazai előregyártott gipszkarton válaszfal felhasználására gazdag programot állítottak össze. néhány hét múlva kezdik az osztyenko-émlékműnél egy touring hotel és az állami biztosító hamzsabégi uti új irodájának betonozását. tervbe vették a kőműves nélkül építhető házak újabb változatának kialakítását is. ehhez dániából szereznek be egy különleges betonozó acélzsaluzatot, amellyel milliméteres pontossággal épülhet a házak betonváza és födém szerkezete. az a szokatlan méretpontosság lehetővé teszi, hogy kiterjedtebben alkalmazzanak az épülethez előregyártott válaszfalakat, csőhálózati egységcsomagokat és egyéb szerelvényeket, szerkezeteket. előreláthatóan három külkereskedelmi vállalat roosevelt téri közös székháza lesz az első épület, amelyet az újfajta pillérzsalus szerkezettel építenek fel./mtl/

13.42 bh

13.42

- 29 -

bb 42. naponta 240 vagon szenet ad balinka

vid/ká bh hk

1969. szeptember 23.

megindult a tél előtti roham a tüzeptelepeken. ugrásszerűen emegnöött a vásárlók száma. a telepeken nagy a kereslet a le-szállított áru brikett iránt, de sokan vásárolják a „hazai sze-nek sztárját”, a balinkai kocka- és a diószenet is. ebből a szénfajtából a tüzelőanyagértékesítő vállalatok ebben a hónapban a szokottnál 3-szer tonnával többet igényeltek. a nagy kereslet láttán a balinkai bányászok átálltak a téli termelésre. ez azt jelenti, hogy a 180 vagonos nyári termelés helyett naponta 240 vagon szenet küldenek a felszínre./mti/

bb 43. bővülnek a magyar- finn gazdasági kapcsolatok

1 sz/gk je bh hk

1969. szeptember 23.

magyarország és finnország kereskedelmi kapcsolatai már hagyományosak: az első kereskedelmi, hajózási szerződést 1925-ben kötötték a két ország képviselői. a felszabadulást követően 1948-ban jött létre kereskedelmi megállapodás, ez volt az alapja a későbbiekben megkötött hosszulejratu kereskedelmi szerződé-seknek. jelenleg az a hosszulejratu árucsera-forgalmi megállapo-dás van érvényben, amelyet a múlt év októberében karjalainen finn külügyminiszter magyarországi látogatása során írt alá dr. bíró józsef külkereskedelmi miniszterrel. ez a megállapodás 1973. december 31. lesz érvényes. a megállapodás jelentőségét növeli, hogy rögzíti a legnagyobb kedvezmény elvének kölcsönös alkalmá-zását.

a magyar - finn árucsera értéke évente minegy 12-14 millió dollár. a finnországba irányuló magyar árukivitelben különféle anyagok részesedése az utóbbi években 30-50 százalék között volt, a könnyűipari cikkek aránya 30-40 százalék, míg a gépipari termékek az exportban csupán 5-10 százalékkal részesednek. a ma-gyar külkereskedelmi vállalatok többek között hengerelt árut, timföldhidrátot, gyümölcsöt, élelmiszeripari termékeket, televízió készülékeket és gyógyszeralapanyagokat szállítanak finnországba. az utóbbi időben a két ország üzleti körei igyekeztek az áru-szerkezetet úgy alakítani, hogy a földrajzi távolság ellenére csökkenjenek a fuvar költségek, vagyis törekedtek a kevesebb anya-got tartalmazó cikkek arányának növelésére.

/folyt. köv./ 47 1540

- 30 -

bb 43. /bővülnek a ... 1. folyt./ hh

az import áruszerkezete is változik. míg korábban a behozatalnak körülbelül 80 százalékát a cellulózfélék és a papíráruk képez-ték, - bár ezek importja változatlanul jelentős - nagyobb teret kap a gépimport. a jelenlegi legnagyobb papíripari beruházás-hoz, a lábatlanban épülő vékonypapírgyárhoz külkereskedelmünk finnországból szerzi be a gépi berendezéseket, mintegy 10 millió dollár értékben.

a kölcsönös törekvések a gépvásárlások, illetve a gépipari export fokozására a korábbi kereskedelmi kapcsolatok, a gazda-sági és műszaki-tudományos együttműködés kiszélesítéséhez veze-tett. a múlt évben magyar műszaki napok zajlottak le finnország több városában, és részt vettek a magyar vállalatok a múlt év őszén megrendezett helsinki nemzetközi vásáron is. piacfelmérést végzett egy műszaki, kereskedelmi szakemberekből álló magyar küldöttség, és több javaslatot tett ipari, műszaki együttműködésre.

a napokban nagy józsefné könnyűipari miniszter látogatott el finnországba, a helsinki vásárra. a gazdasági vezető körök kép-viselői a személyes kapcsolatok elmélyítésére mind gyakrabban ta-lálkoznak. a múlt évben tárgyalásokat folytatott finnországban dr. szalai béla külkereskedelmi miniszterhelyettes, kohó- és gép-ipari delegációt vezetett dr. kocsis józsef miniszterhelyettes, és a finn közlekedési miniszter meghívására látogatást tett dr. csanádi györgy közlekedés- és postaiügyi miniszter. ugyancsak a múlt évben budapesten járt olavi satonen, az akkori ipar- és keres-kelemügyi miniszter, aki ez évben szintén budapestre látogatott, hogy részt vegyen a finn kereskedelmi kamara magyar tagozatának alakuló ülésén.

előkészületben van a két ország gazdasági, ipari, műszaki együttműködési megállapodásának megkötése; aláírására előrelát-hatólag urho kekkonen elnök budapesti tartózkodása alatt kerül sor./mti/

--

bb 46. mozgó gyártmány-bemutató

vid/kz/tné bh hk

1969. szeptember 23.

mozgó kiállításon mutatja be az érdekelt üzemeknek legfon-tosabb termékeit s ujonnan kifejlesztett készülék típusait az alapítása 50. évfordulóját ünneplő Ganz kapcsolók és készülékek gyára. a mozgó kiállítást 10 nap alatt öt vidéki városban mu-tatják be. az e célra berendezett speciális autóbussz kedden a dunai vasúti főbejárata előtt parkirozott. ez volt az első állo-mása. ezután veszprémbe, szombathelyre, kecskemétre és debrecen-be látogat./mti/

--

- 31 -

14.35 bh 46 1540

bb 44. kukorica fajtabemutató baján

vid-kz/tné bh hk

1969. szeptember 23.

kukorica termesztési tanácskozást és fajtabemutatót rendezett kedden bajai telepén az országos mezőgazdasági fajtakísérleti intézet. a meghívott szakembereknek bemutatták a legújabb hazai és külföldi hibrideket és ismertették velük azok legjobb tulajdonságait. a bemutató részvevői megtekintették a bajai állami gazdaság hibridkukorica üzemét is, ahol már megkezdődött a magfeldolgozás. az üzem az idén már teljes egészében a helyi gazdaság látja el. vetőmagtermelő tábláin - részben hazai ellátásra, részben exportra - hat kukorica fajtát szaporítottak. az idén együttesen 300 vagonnyi fémzárolt, nemesített vetőmagot szándékoznak értékesíteni./mti/

--

bb 45. megkezdődött a nagy szüret a duna-tisza közén

vid-kz/tné bh h k

1969. szeptember 23.

megkezdődött a nagy szüret az ország legnagyobb kiterjedésű szőlőtermő vidékén, a duna-tisza közén. elsőként az érzékenyebb, rothadásra hajlamos kadarkát, oportót szüretelik, a sárfehérrel és a kövidinkával pedig még várnak. a csucsidőnaponta 40.000-50.000 mázsa szőlőt sajtolnak a prések. csak az alföldi pincegazdaság feldolgozó telepein 30 ezer mázsa szőlőt fogadnak műszakonként. a minőséggel még mindig nem elégedettek a szakemberek, bár az utóbbi napok napfényes időjárása némileg javította a mustok cukorfokát./mti/

--

bb 47. osztrák szerszámgépipari cég budapesti bemutatója

t sz/gk je bh hk

1969. szeptember 23.

kedden az országos piackutató intézet szalay utcai bemutató termében a hungexpo szervezésében gyártáymutatót tartott a bécsi otto dohmen cég, amely több osztrák, svájci és svéd gyárat képvisel. tájékoztatta a meghívott mintegy 200 magyar szerszámgépipari szakembert a szerszámgépekhez alkalmazható legújabb részegységek használatáról, illetve ezek szállítási feltételeiről./mti/

--

- 32 -

16.08/szb 4c 16 20

bb. 48. a hungexpo fogadása

t sz/gk/le/gy/hk

1969. szeptember 23.

az 1970. évi budapesti nemzetközi vásár előkészítésére kedden a getlárt szállóban fogadást adott a hungexpo igazgatósága a budapesten akkreditált külföldi kereskedelmi tanácsosok, attasék tiszteletére. a hungexpo vezetői tájékoztatót adtak a jövő évi vásár programjáról, a jelentkezések, illetve a külföldi részvétel módjairól, feltételeiről. az 1970. évi vásárra a külföldiek jelentkezésének határideje ez év november elseje.

a vendégeknek levetítették a korábbi bny-kről készült kisfilmet és egy idegenforgalmi tájékoztató filmet./mti/

--

bb. 51. főiskola avatás dunaujvárosban

vid-fm/gy/hk

1969. szeptember 23.

kedden avató és tanévnyitó ünnepséget tartottak dunaujvárosban a miskolci nehézipari műszaki egyetem 4. önálló kara, a dunaujvárosi új kohó- és fémipari főiskolai kar megnyitása alkalmából. az intézet autójában rendezett ünnepségen megjelent dr. zambó jános kossuth-díjas rektor és dr. sályi istván kossuth-díjas tanszékvezető tanár, az elnöki tanács tagja, továbbá ott voltak fejér megye és dunaujváros vezetői, a társfőiskolák, valamint az ndk-beli risai mérnökképző főiskola képviselői. dr. kanczler gyula, a művelődésügyi minisztérium főosztályvezetőhelyettese avató beszédében elmondta, hogy az új főiskolai kar feladata az üzemmérnök-képzés. a főiskolának - amely fejér megyének első ilyen jellegű tanintézete - jelenleg 610 nappalos, 166 esti és 179 levelező, összesen 955 hallgatója van. a tanszékek munkáját jól felszerelt műhelyek és laboratóriumok segítik.

az avató ünnepségen dr. tapolczai jeno, a fejér megyei tanács vb elnöke, dr. zambó jános rektor és dr. kocsis józsef kohó- és gépipari miniszterhelyettes köszöntötte az új főiskola vezetőit és hallgatóit, majd a főiskola hét oktatójának, illetve dolgozójának kitüntetésekét nyújtotta át.

végül az elsőévvesek - összesen 206-an - letették az ünnepélyes esküt./mti/

--

- 33 -

16.15/um 4c 16 20

bb 50. forgalomirányító jelzőlámpák a belvárosban

1 hi/tm szb zs

1969. szeptember 23.

a belvárosban új típusú forgalomirányító jelzőlámpák működnek csütörtöktől, a bécsi utca - deák ferenc utca, valamint a bécsi utca - harmincad utca kereszteződésében. az új fényjelző berendezések, a népköztársaság útján levőkhöz hasonlóan, nagyobb fényerővel és az ugynevezett fantomfénytől mentesen működnek. lecséjükben nyílnak mutatják, hogy az egyes jelzőlámpák melyik forgalmi iránynak adják a jelzést. hősök terén és az orczy téren levő jelzőlámpák már ilyen elv szerint működnek, de ott még csak a zöld jelzési képben mutatja nyíl a gépjárművezetőnek a szabad ut irányát. a két új belvárosi jelző berendezésnél ezt az elvet továbbfejlesztették, és a sárga és piros mezőben is nyíl mutatja, majd, hogy a lámpa melyik irányba ad jelzést. lényeges, hogy a kívánt irányba haladni csak a zöld jelzési képben, a megfelelő irányba mutató nyíl kigyulladását után szabad.

a jövőben valamennyi új jelzőlámpa az említett elv alapján készül és a meglévő berendezéseket is eszerint fogják átalakítani. a jövőben tehát a jelzőlámpás csomópontokban minden mozgást három lencsés - piros, sárga és zöld fényű - lámpák szabályoznak, és a kanyarodás mindenütt csak zöld jelzésre, a kívánt irányba mutató zöld nyíl megjelenésére történhet. az olyan több fázisú csomópontokban, ahol balra más időpontban lehet kanyarodni, mint egyenesen haladni, - ilyen a bécsi utca - harmincad utca kereszteződése is, - a balra haladó járművek részére szóló jelzőlámpát az uttest baloldalán, az egyenesen tovább haladó járműveknek szóló az uttest jobboldalán, vagy az uttest fölé függesztve helyezik el. olyan uttorokolatoknál, ahol valamennyi forgalmi sávról azonos irányba haladhatnak a gépjárművek, a jelzőlámpát az uttest jobboldalán kívül, befüggesztve, és az uttest baloldalán is elhelyezhetik. -/mti/

bb 49. halálos gázolás

1 szb zs

1969. szeptember 23.

budapesten, a XI. budafoki úton milák zsigmond 20 éves gépkocsivezető egy 10/b jelzésű autóbusszal nem adta meg az elsőbbséget és a kijelölt gyalogátkelőhelyen elütötte varga jánosné 35 éves budapesti lakost, aki a helyszínen meghalt. a gázoló gépkocsivezető ellen orizetbevétele mellett büntetőeljárás indult. /mti/

16.20/um kc APC

-34-

bb. 54. felszabadulási ünnepségek battonyán

t pr/tné/ká/gy/hk

1969. szeptember 23.

szabad életének negyedszázados évfordulóját ünnepelte kedden battonya, hazánk elsőként felszabadult határszéli községe. a második ukrán front 18. harckocsizó hadtestének egy felderítő szakasza 1944. szeptember 23-án battonyánál átlépte a román-magyar határt és ezzel megkezdődött hazánk felszabadítása, megindult az a nagyszabású hadművelet, amellyel a vörös hadsereg súlyos csapást mért a kolozsvár-nyíregyháza-debreceen térségben állomásozó ellenséges egységekre. malinovszkij marsall csapatának bal szárnya szeged irányában tört előre, átkelt a tiszán és megvetette lábát a folyó jobb partján. a 8. német hadseregnek csak hatalmas véráldozatok árán sikerült kitörnie a felszabadító már-már bezáruló gyűrűjéből. e hadművelet leg súlyosabb mozzanatára október közepén debrecen térségében került sor: itt zajlott le a 2. világháború egyik legnagyobb páncélos csatája. a szovjet hadvezetés szellemes stratégiája szinte napok alatt hatalmas összefüggő magyar területeket szabadított fel, amelyeken azonnal demokratikus átalakulás kezdődött.

a történelmi sorsforduló jelentőségét méltóképpen tükröző battonyai megemlékezés nyitánya volt a hazánk felszabadulásának 25. esztendejét köszöntő ünnepség-sorozatnak. nincs az országnak olyan sarka, települése, ahol ne készülne az örökbecsű évfordulóra. a következő hetekben, hónapokban a városok és falvak lakói ezernyi formában ünneplik meg a szocialista építőmunka negyedszázadát.

kora reggel zenés ébresztő köszöntötte battonya lakóit, s az ország minden tájáról összegyűlt népes vendégsereget. valamivel 10 óra előtt a határszélről megindult a viharsarek fiataljainak szinpompás menete: hétezer uttörő diák és ifjuncs járta végig azt az utvonalat, amelyet a felszabadító harcosok a határtól battonyáig megtettek. amikor a spontán csatlakozóktól alaposan megsaporodott menet a főtérre ért, megkezdődött a felszabadulási nagygyűlés. a fiatalok tapsal, kordobogtatással üdvözölték a megjelent vendégeket, köztük fehér lajost, az mszmp politikai bizottságának tagját, a kormány elnökhelyettesét, czinege lajos vezérezredest, az mszmp politikai bizottságának póttagját, honvédelmi minisztert, méhes lajost, a kisz központi bizottságának első titkárát, dr. erdei ferencet, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkárát, puja frigyest, a külügyminiszter első helyettesét, klaukó mátyást, a békés megyei tanács végrehajtó bizottságának elnökét, dr. szabó sándort, a békés megyei pártbizottság titkárát, szilágyi pétert, a magyarországi románok demokratikus szövetségének főtitkárát, valamint n.n. szilacsov követ-tanácsost, a szovjetunió budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivőjét, p.m. petrenko altábornagyot, az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet csapatok parancsnokságának képviselőjét és f.gy. kiva-t, a szovjetunió hőseit a battonyát felszabadító egység egyik parancsnokát.

/folyt. köv./

16.25/by kc APC

- 35 -

bb. 54. /felszabadulási.... 1. felyt./ gy

a magyar és a szovjet himnusz hangjai után palkó lajos, a községi pártbizottság titkára nyitotta meg a nagygyűlést, majd fehér lajos mondott ünnepi beszédet.

/fehér lajos beszédét mai bb.1-es sz. kiadásunkon közöltük, az embargót feloldjuk/.

a kormány elnökhelyettese ezután teleptezte a battonyai felszabadulási emlékművet, madarassy walter szobrászművész és bizo tamás építész közös alkotását. a népünk újabbkori történelmének kezdetét szimbolizáló emlékművet megkoszoruzta fehér lajos, czinege lajos, méhes lajos, dr. erdei ferenc, puja frigyos, klaukó mátyást, dr. szabó sándor, n.n. szkacsov és p.m. petrenko. elhelyezték a hála és a megemlékezés virágait az országgrész párt- és állami szerveinek, társadalmi és tömegszervezeteknek képviselői is. a nagygyűlés az internacionálé hangjaival ért véget.

a kora délután ismét ezernyi vörösnakendős fiatal népesítette be az emlékmű előtti tereket: szabó ferenc, a magyar uttorók szövetségének főtitkára ünnepélyesen elindította a „csapattól-csapatig a felszabadító harcok utvonatán,, elnevezésű országos uttorók emlék-stafétát. a mozgalom egymillió magyar uttorók és kisdobos tisztelgése a felszabadítók emléke előtt: battonyáról indult és április 4-re ér nemesmedvesre, az ország utolsóinak felszabadult helységebe.

/folyt. köv./

.bb. 53. nyugdíjas agrár szakemberek a gödöllői egyetemen

tm/zs/gy/hk

1969. szeptember 23.

a tit agrártudományi szakosztálya szervezésében kedden csaknem félszáz nyugdíjas agrárszakember tett látogatást a gödöllői agrártudományi egyetemen. a vendégeket dr. pethő györgy egyetemi tanár, az egyetem rektora üdvözölte, majd az egyetem tanszékeit, kísérleti tereit, új létesítményeit tekintették meg./mti/

bb. 56. ndk szövetkezeti küldöttség érkezett hazánkba

1 kf/kf/le/gy/la

1969. szeptember 23.

erich goschliknak, az ndk-beli paraszti önszegély szövetség elnökségi tagjának vezetésével kedden héttagú szövetkezeti küldöttség érkezett hazánkba. a delegáció a termelőszövetkezetek és a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek munkáját, valamint ezek szövetségeinek tevékenységét tanulmányozza./mti/

16.35/um H 17¹⁰

- 36 -

bb 52. kecskemétet felsőfoku központnak javasolja a megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid-fm szb hk

1969. szeptember 23.

a bács-kiskun megyei tanács végrehajtó bizottsága keddi ülésén megvitatta az országos településfejlesztési kerettervet, illetve annak a megyére vonatkozó részét. az ülés résztvevői elmondták, hogy általában helyeslik a 2000-ik éven is tartalmazó terv fő koncepcióit, de nem értenek egyet azzal, hogy kecskemétet részleges felsőfoku központként fejlesszék tovább. a már most csaknem 80 000 lakosú alföldi város rövidesen 100 000 lélekszámu lesz, a kiskunsági homokhátság természetes központja, gyorsan fejlődő nagyüzemi szőlő-gyümölcs kulturával, élelmiszerfeldolgozó iparral. általában gyorsütemű az ipari fejlődése: üzemeiben már 25 000 munkás dolgozik. egészségügyi és művelődési intézményei is fejlettek, színháza, három felsőfoku tanintézete van, most pedig egyebek között új, 900 ágyas kórházat, művelődési palotát, szövetkezeti nagyáruházat kap kecskemét. közúti és vasúti kapcsolata mind vonzáskörzetével, mind pedig a fővárossal, mint országos központtal megfelelő. a vb-ülésen megállapították; a keretterv nem veszi kellően figyelembe azt sem, hogy kecskemét a jelenlegi közigazgatási határain túl is jelentős gazdasági vonzást gyakorol például nagykörös-cegléd vidékére és vonzása mintegy 700 000 lakosú területre terjed ki. ugyanakkor az ország középső részén felsőfoku központnak kijelölt szolnok és szeged vonzása elsősorban a tiszántulra, székesfehérvárré pedig csak a dunántulra hat ki.

a vb-ülésen hozott határozat javasolja: kecskemétet sorolják a felsőfoku központok közé. ugyanakkor célszerűnek látják, hogy baját középfoku helyett részleges felsőfoku szerepkört betöltő településként fejlesszék tovább. a határozatot megküldik az illetékes főhatóságoknak, s az ügyben újabb tárgyalásokat kezdeményeznek, még mielőtt a kormány elé kerül az országos településfejlesztési keretterv. /mti/

bb 55. dr. orbán lászló,

gk szb zs

1969. szeptember 23.

a művelődésügyi miniszter első helyettese kedden fogadta a hazánkban tartózkodó gyfl-i gislason izlandi kulturális és kereskedelemügyi minisztert és feleségét. a beszélgetés során tájékoztatták egymást országuk oktatási és kulturális helyzetéről. /mti/

16-40/um H 17²⁰

- 37 -

bb 58. több mint 30 millió forintot forgalmazott a hajdusági
tsz közös vállalkozása

vid/kz/té/um la

1969. szeptember 23.

együttes ülést tartott kedden debrecenben hajdu-bihar
megye három termelőszövetkezeti területi szövetségének el-
nöksége és a hajdusági tsz közös vállalkozás igazgatósága.
a vállalkozás - mint az ülésen rámutattak - ez év januárjában
alakult meg 70 közös gazdaság részvételével. feladata az érté-
kesítés, az árubeszerzés, és a kölcsönös segítségnyújtás
szervezése, lebonyolítása. a vállalkozás beváltotta a hozzá-
fűzött reményeket: szeptember közepéig több mint 30 millió
forint forgalmat bonyolított le a szövetkezetek részére, illetve
azok megbízásából s e munkáért mindössze 1 százalékos díjat
számított fel a gazdaságoknak. a vállalkozás állandó kapcsola-
tot alakított ki az ország három nagy mezőgazdasági gépgyárával
is. folyamatosan ismerteti a szövetkezetek a gyárak új konstruk-
cióit, a gyárak vezetőinek pedig a szövetkezetek igényeit
tolmácsolja./mti/

bb 59. csupán 13 százaléka tiszta a vízkészletünknek - víz-
védelmi tanácskozás balatonfüzfőn

vid/kz/th/um la

1969. szeptember 23.

hazai vízkészletünknek csupán 13 százaléka tekinthető tiszt-
ának - mondta pástói péter, az országos vízügyi hivatal vízmi-
nőségügyi felügyeletének vezetője a kedden balatonfüzfőn
megrendezett vízvédelmi tanácskozáson. megnyitotta -
mutatott rá a továbbiakra - hogy egyre csökken vizeink fenol-
tartalma, bár ugyanakkor látnunk kell azt is, hogy aggasztó
mértékben növekszik az olaj, a mosószer és a növényvédőszer
szennyezettség. a vizek tisztítására ipari üzemeink már
több mint 100 millió forintot költenek évente, ez azonban még
mindig nem elegendő. nagyobb erőfeszítések szükségesek. az
országos vízügyi hivatal megállapodást kötött a mosószergyártó
iparral. ennek értelmében csak olyan jellegű szereket gyár-
tanak, amelyek biológiailag lebonthatók. hasonló jellegű
megállapodás szabályozza a mosószer-importot is. az olaj-
szennyeződés mérésére és tisztítására a vízügyi tudományos
kutatóintézet kapott megbízást. külön gondot okoz, hogy
felzárni vízkészletünk 96 százaléka külföldről érkezik és
csak 4 százaléka eredetű határainkon belül. nyilvánvaló, hogy ilyen
körülmények között szorosan együtt kell működnie a szomszédos
országokkal. a kezdeti tapasztalatok kedvezőek: rendkívül
gyümölcsözően bizonyult a csehszlovákiával kötött kétoldali
vízvédelmi megállapodás.

/folyt.köv./
16.45/szb

- 38 -

HC 1740

bb. 59. / csupán 13 százaléka... folyt./ gy

a tanácskozáson résztvevő vízügyi és vegyipari szakemberek
tájékoztatást kaptak a főzői nitrokémia nagyszabású vízvédelmi
beruházásairól. e nagy vegyipari Dzemünk az utóbbi években 130 mil-
lió forintot költött ilyen célra. rövidesen átadják azt a kétezer
köbméter napi kapacitású biológiai tisztítórendszert, amelynek be-
ruházási költsége meghaladta a 12 millió forintot./mti/

---

bb. 57. változtatás a besztecebánya-budapest közötti autóbusz-
menetrendben

gk/le/gy/la

1969. szeptember 23.

a mávaut október 1-től kezdve az alacsony-tátrából beszte-
cebányán, selmecebányán át budapestre érkező autóbuszjáratait egy
órával korábban közlekedtetni. a járatok csütörtökön és vasárnap
télből, a partizán hoteltől 13.00 órakor, hétfőn, csütörtökön és
vasárnap besztecebányáról 14.05-kor, zólyomból 14.28-kor, sel-
mecebányáról 15-07-kor, ipolyságról 16.17-kor indulnak és budapest
angels térre 18-40-kor érkeznek./mti/

---

bb. 60. a rádió és a tv az országgyűlés ülészakáról

k ol/hné/zs/gy/la

1969. szeptember 23.

az országgyűlés őszi ülészakáról a rádió szördán és csütörtök-
kőn a déli, és az esti krónikában tudósít. a televízió csütörtökön
19 óra 25 perces kezdettel számol be az országgyűlés tanácskozásáról.
/mti/

---

bb. 61. megnyílt weisz zsuzsa kiállítása

k ol/gk/zs/gy/la

1969. szeptember 23.

weisz zsuzsa festő- és grafikusművész első önálló kiállítását
kedden nyitották meg a mom szakasist árpád művelődési házában. a
tárlaton az utóbbi három év termékeként több mint 40 alkotás -
olajfestmény, akvarell és tollrajz - várja a látogatókat./mti/

---

bb. 62. eredményes a tanácsi szervek és a hazafias népfrent bizott-
ságainak közös munkája zalában

vid-fm/gy/la

1969. szeptember 23.

milyen kapcsolatot tart a tanács államhatalmi és államigazga-
tási munkája során a hazafias népfrent helyi szerveivel és ho-
gyan veszik figyelembe a népfrentbizottságok javaslatait, észre-
vételeit - ezt vitatta meg keddi együttes ülésén a zalai megyei
tanács végrehajtó bizottsága és a hazafias népfrent megyei elnök-
sége.

/folyt. köv./
16.53-um

HC 1740

- 39 -

bb. 62. / eredményes a tanácsi.... folyt./ gy

a beszámolóbból és a hozzászólásokból kitűnt, hogy az együttes munka a legutóbbi választások óta javult. az eredmények közé sorolható, hogy a választási gyűléseken felvetett, vagy pedig a különböző népfront-gyűléseken elhangzott mintegy 6 000 javaslatból napjainkig csaknem 4 000-et valósítottak meg, intéztek el. hasznosnak bizonyultak a lenti, a letenyei és a nagykanizsai járás községeiben rendezett falusi vitaestek is, ahol a helyi párt- és tanácsi vezetők adtak választ a lakosság kérdéseire.

az együttműködés másik jelentős része a község- és várospolitikai területre terjedt ki. a népfrontbizottságok segítettek abban, hogy a helyiek megismerjék a különböző fejlesztési terveket és mozgósították a lakosságot az anyagi hozzájárulásra, a társadalmi munkára. a társadalmi munka értéke a megye területén jelentősen meghaladja az 50 millió forintot.

az együttes ülés határozatot hozott a kapcsolatok további erősítésére./mtl/

...

bb 63. Ülést tartott a nógrád megyei tanács végrehajtó bizottsága
vid/fm/um la 1969. szeptember 23.

alig több, mint egy esztendeje, hogy a nógrád megyei tanács végrehajtó bizottsága határozatot hozott a salgótarján kulturális centrummá fejlesztésével kapcsolatos tennivalókról. keddi ülésén a végrehajtó bizottság a határozat végrehajtását kérte számon a város, illetve a megyei tanács művelődésügyi osztályának illetékes vezetőitől. élénk vita után leszögezte, hogy bár a második és a harmadik ötéves terv megvalósítása idején salgótarján több közoktatási és népművelési intézménnyel gyarapodott, ennek hatására a város kulturális élete, annak kisugárzása a megyére jóval elevenebb, mint nyolc-tíz évvel ezelőtt, e fejlődés útjával mégis elégedetlen, mert az nem tart lépést az igényekkel. a végrehajtó bizottság megállapította, hogy a kívántnál lassabb ütemnek tárgyi okai is vannak, hiszen anyagi eszközök, vagy kivitelezési kapacitás hiánya miatt egyik-másik kulturális létesítmény a III. ötéves tervidőszak helyett csak később épülhet meg, de vannak a viszonylagos elmaradásnak szubjektív okai is. salgótarjánban az utóbbi években számos országos jelentőségű fesztivált, konferenciát, tudományos ülést rendeztek, művelődési központjában jó hírű vidéki színház tartanak rendszeresen előadásokat.

/folyt.köv./

- 40 -

17.00/szb *kl 17.00*

bb 63./ Ülést tarott a nógrád....folyt./um

az a tény azonban, hogy a salgótarjánban érettségizett gyerekek - felkészültségük hiányosabb volta miatt - nehezebben kerülnek be egyes felsőoktatási intézményekbe, hogy a várososn nem érződik négy középiskolájának kulturális hatása, hogy több művelődési otthonban - különösen a perifériákon - pangás tapasztalható, hogy a megyei művelődési központnak csaknem egy éve nincs igazgatója, és kevés a magasán kvalifikált népművelője - arra int, hogy mind a megye tanács vb. mint a salgótarjáni tanács vb illetékes vezetőinek, osztályainak a jelenleginél tudatosabb személyzeti politikát kell kialakítaniuk, felül kell vizsgálniuk a továbbképzés rendszerét.

a megyei tanács végrehajtó bizottsága ugyanakkor azt is megállapította: salgótarján gyors átalakulására jellemző, hogy tavaly hozott kulturális határozata ma már sok tekintetben szintén nem tükrözi az azóta felülemelt igényeket, követelményeket, sőt: az új mechanizmus révén megváltozott körülményeket, feltételeket. ezért mind a megyei, mind a városi tanács vb művelődésügyi osztályát új határozat előkészítésére szólította fel, amelyet a jövő júniusában kell majd a megyei illetve a salgótarjáni tanács végrehajtó bizottságának együttes ülése elé terjeszteni./mtl/

...

bb 54. / felszabadulási....2.folyt.embargó 18 óráig / um

délután gazdag programmal folytatódott a jubileumi emlékünnepe. a központi művelődési házban a kisz kb művészegyüttese adott műsort. a községi filmszínházban rendezték meg a viharsarok felszabadulásának emlékére készült dokumentumfilm első részének ősbemutatóját. a filmvetítés előtt nagy jános, a békés megyei tanács vb. elnökhelyettese mondott ünnepi beszédet.

este a szőlő-ér partján tábortűzet gyújtottak és látványos tűzijátékot rendeztek. a jubileumi emlékünnepe sorozat vidám utcabállal, hajnalig tartó táncmulatsággal zárult./mtl/

...

- 41 -

17.28/um *kl 17.28*

bb. 64. a vasuti balesetek csökkentéséről tárgyalt a vasutasok szakszervezetének elnöksége - eddig 36 forgalmas állomáson szereltek fel ideiglenes biztosítóberendezést

t sb/j/gy/La

1969. szeptember 23.

a vasutasok szakszervezetének elnöksége kedden rendkívüli ülést tartott, amelyen Lindner Józsefnek, a MÁV vezérigazgató-helyettesének előterjesztése alapján a vasuti balesetek megelőzése érdekében eddig tett és a továbbiakban szükséges új intézkedésekről tárgyalt.

a múlt év végén és ez év elején bekövetkezett súlyos balesetek miatt - bár a baleseti statisztika számszerűsége kedvezőbb, mint az előző években - a MÁV vezérigazgatósága január végén újabb szigorú rendelkezésekben utasította igazgatóságait és szakosztályait a vasuti közlekedés biztonságának fokozására. a balesetek okainak intenzívebb feltárására, elemzésére és a megelőzés hatékonyabb intézkedéseinek kidolgozására munkabizottságot alakított. e bizottság javaslata szerint már hat régi forgalmi utasítás rendelkezéseit módosították, szigorították.

intézkedtek arról, hogy a forgalmas nagy állomásokon addig is, amíg a fejlesztési tervben előirányzott végleges korszerű biztosítóberendezéseket megkapják, átmenetileg szereljének fel egyszerűbb villamos szerkezeteket, amelyekkel meg lehet szüntetni a változózárlatcsok egyeztetésénél előforduló tévedéseket. eddig 36 állomáson helyeztek üzembe ilyen ideiglenes biztonsági berendezést, s az év végéig további 34, jövőre pedig újabb 30 állomást látnak el ezzel a felszereléssel. újabb utasítás szerint a balesetelhárításban résztvevő dolgozók 2 000-tól 5 000 forint-ig terjedő jutalmat kaphatnak. ez az intézkedés máris kézzelfogható eredményeket hozott. eddig 35 esetben összesen 90 000 forint balesetelhárítási jutalmat fizettek ki. ezenkívül kiterjesztették az üzemveszélyes kocsisérülések felfedezéséért jutalmazható dolgozók körét is.

a munkabizottság most számos újabb intézkedésre terjesztett elő javaslatokat. különösen fontos feladatnak tartja, hogy meggyorsítsák a korszerű biztosítóberendezések felszerelésének ütemét. gondoskodni kell azonban e berendezéseket gyártó hazai ipari bázis fejlesztéséről és szükség esetén az importbeszerzést is meg kell kísérelni. nem kevésbé fontos az is, hogy az állomásokon és a pályákon a vasuti rekonstrukciós munkákkal járó átmeneti állapot - amely ugyancsak veszélyes baleseti forrás - a lehető legrövidebb időre korlátozzák. koncentrálni kell tehát a munkaerőt és a gépeket, hogy meggyorsítsák a rekonstrukciót. nagy teret szentelnek a javaslatok a vasutas szakmai oktatás és vizsgáztatás fejlesztésének, a munkaerő-utánpótlás megoldásának. megvizsgálandónak tartják azt is, hogy a szolgálatbalépés előtt vagy szolgálatban milyen gyógyszerek szedése befolyásolhatja a károsan a dolgozók észlelési, cselekvési képességét, s ennek megfelelő javaslatokat tesznek.

/folyt. köv./

17.35/gy

ke 11/2

- 42 -

bb. 64. / a vasuti balesetek.... 1. folyt./ gy

a szakszervezet elnöksége részletes vita és megfelelő módosítások alapján elfogadta az előterjesztést, s úgy határozott, hogy a javasolt irányelvek szerint a MÁV vezérigazgatósággal közösen a vasutigazgatóságokon és a szolgálati helyeken kidolgozzák a megteendő helyi intézkedéseket./mti/

..

bb. 65. budapesten szerdán megnyilik európa első öntőmuzeuma

t sl/tm/gy/La

1969. szeptember 23.

kedden az újságíróknak bemutatták európa első öntőmuzeumát, amely hivatalosan szerda délelőtt nyilik meg az egykori Ganz öntőde helyén, a Bem utca 20. szám alatt. maga a muzeum épülete is műemlék: eredeti formájában állították helyre azt a kéregöntödét, amelyet Ganz Ábrahám 1845-ben alapított, s amely 1964-ben bocsátotta ki utolsó termékét, a kéregöntésű vasuti kerekeket.

a muzeum keresztmetszetét adja az öntőmesterség négyezer esztendő történetének. eredetiben tekintheti meg a látogató a kőkorszakbeli pattintó-öntőszerszámokat, a kő, a későbbi csont és bronz-baltákat. a honfoglalást követő évek érdekes kohász-dokumentuma a vasolvastó buga-kemence, amelyet a Borsod megyei Imola községből telepítettek át a muzeumba. a kemence föld anyagának tartósítására 100 liter denaturált szeszt és 20 kilo gyantát használtak fel. a muzeumban láthatók 18. századbeli bronzgyök, s hangrangok, amelyeket a muzeumba látogató gyerekek meg is kongathatnak.

berendeztek modern vas-, acél és fémöntödét is, ezenkívül maketten bemutatják az ország legmodernebb öntödéit, a többi között a Zománcipari Művek kecskeméti automatikus kádgyárát.

a muzeumot hétfő kivételével mindennap 10-17 óra között tartják nyitva./mti/

..

bb. 69. közszemlére teszik

i ms/gk/zs/gy/La

1969. szeptember 23.

a Bölcsődék országos módszertani intézetének székházára kiírt tervpályázat pályamunkáit a magyar építőművészek szövetségének székházában. a pályaművek péntekig tekinthetők meg. a kiállítás után pénteken 1/2 6 órakor szakmai vitát tartanak a bemutatott művekről./mti/

..

17.55/gy

- 43 -

bb 68. az opus pacis intézőbizottságának és a országos béke-
tanács katolikus bizottságának ülése

k bc/tr/um zs la

1969. szeptember 23.

az opus pacis intézőbizottsága és az országos béketanács
katolikus bizottsága kedden ülést tartott. ezen részt vett dr.
ijjas józsef kalocsai érsek, a katolikus püspöki kar, az opus
pacis, és az országos béketanács katolikus bizottságának elnöke,
dr. brezanóczy páál egri érsek, a püspöki kar több más tagja,
továbbá az opus pacis intéző bizottságának és az országos béketanács
katolikus bizottságának tagjai.

dr. ijjas józsef megnyitó szavaiban a berlini béke-világ-
találkozó jelentőségét hangsúlyozta és ezzel kapcsolatos él-
ményeiről szólt. dr. beresztóczy miklós c. prépost, az országos
béketanács katolikus bizottságának főtitkára az aktuális békemoz-
galmi kérdésekről tartott beszámolót és előterjesztette a kato-
likus békeszervek féléves munkaprogramját, amelyet az ülés
résztvevői egyhangúlag elfogadtak. az ülés dr. ijjas józsef
érsek zárószavával ért véget./mti/

---

bb 71. kedvezően hatott az állami támogatások új rendszere a
komárom megyei termelészövetkezetekben - a megyei tanács
végrehajtó bizottságának ülése

vid/mné/um k z la

1969. szeptember 23.

Ösztönzően hatott a termelészövetkezetek gazdálkodására az álla-
mi támogatások, az állami támogatások múlt év elején bevezetett új rend-
szere - állapította meg keddi ülésén a komárom megyei tanács vég-
rehajtó bizottsága. megfelelő irányba terelte a közös gazdaságok
munkáját, megnöttek a termelés fejlesztésére irányuló törekvések,
s az üzemi érdekek mindjobban összhangba kerülnek a népgazdasági
célokkal. így például 9 nagy szakosított állattenyésztő telep épül
14.000 hl-zó, illetve 1.300 tehén számára. az év végére csaknem
teljesen tbc-mentes lesz a termelészövetkezetek tehénállománya.
sokat fejlődött a rét-és legelőgazdálkodás, megnőtt az érdeklődés a
kedvezőbb áron beszerezhető műtrágyák, növényvédőszeres és más
ipari eredetű anyagok iránt. vannak azonban olyan területek, ahol
több állami támogatásra, illetve jobb ösztönzőkre lenne szükség -
állapították meg a vb. ülésen. a szakosított telepek építésével nem
tart lépést a bekötő utak építése. az ehhez kapott évi 5-6
millió forint nem elégíti ki a megye igényét. bár a meiorációs
beruházásokra 20 millió forint jut évente, a tervek itt is többet
kivánnának. a tapasztalatok szerint a gépvásárlást sem ösztönöz-
te megfelelően az új rendszer. a megye mezőgazdasági szakemberei szük-
ségesnek látnák az állami támogatást a termelészövetkezetek
élelmiszeripari tevékenységére is kiterjeszteni./mti/

18.05/szb

44 -

4c

bb 74. továbbra is vezet a beosztása - 800.000 holdra
elegendő őszi vetőmagot értékesítettek

1 j/tr/um zs la

1969. szeptember 23.

az országos vetőmagtermeltető és értékesítő vállalatnál
végeért a nyárvégi csúcsforgalom: a gazdaságoknak átadták a
őszi vetésekhez szükséges szaporító anyagot. már csak a leg-
utoljára földbe kerülő vetőmagok kisebb tételének elszállí-
tása maradt hátra. a vállalat idén a tavalyinál 10-15
százalékkal több őszi vetőmagot értékesített. a kiszállított
őszi vetőmag mennyiség 800.000 holdra elegendő.

különösen élénk volt az érdeklődés a nemesített gabonavető-
magvak iránt, mert a gazdaságok igyekeztek magas biológiai
tartalmu szaporító-anyagot beszerezni. bizonyos fokig a biztonság-
ra is törekedtek, (már az is jelez, hogy a tavalyinál 2.000 vagon-
nal több gabona vetőmagot, - összesen 7.000 vagonnyit - rendeltek
a vállalatától. a fajtalistán továbbra is a hazákban igen elterjedt
szovjet beosztása vezet, ez a fajta adja a leszállított kész-
let 80 százalékát. a gazdaságok a fennmaradt mennyiséget 10
fajtából válogatják össze. elég sok fertőző mintájú magyar vetőmag
kelt el, s keresett volt az új szovjet rannaja és a francia moison
is. érdekes, hogy a hazai buza-rozs keresztezésű növény, a
triticale vetőmagja is egyre kelendőbb. összesen 36 vagonnyi kelt
el belőle, ami háromezer holdra elegendő. a rozsból 400
vagon szaporítóanyag kerül a vetőgépekbe.

az egyéb növényi kulturák vetőmagforgalmában az elmúlt évhez
képest csak kisebb változások figyelhetők meg. egyedül az őszi
káposztarepce iránt nőtt meg ugrásszerűen az érdeklődés. az utóbbi
években a gazdaságok kissé mellőzték a biberherét. az idén ebből
a növényből nagyobb terület bevetését tervezik, mert 9.000
holdra elegendő vetőmagot vásároltak a gazdaságok.

az országos vetőmagtermeltető és értékesítő vállalat - elő-
zetes számítások szerint - 4.2 millió holdra elegendő szaporító-
anyagot bocsát ez évben a gazdaságok rendelkezésére. a vetésekhez
szükséges további mennyiségeket az üzemek saját készletből bizto-
sították./mti/

---

bb 67. rusznyák istván,

k ms/gk/um zs la

1969. szeptember 23.

a magyar tudományos akadémia elnöke kedden hivatalában fogadta
gytfi gislaso n izlandi kulturális és kereskedelemügyi minisztert.
/mti/

45 -

18.13/um 4c 1820

bb. 70. súlyos közlekedési baleset kőbányán

k zs/gy/la

1969. szeptember 23.

a 10. kerület jászberényi ut és lángvirág utca torkolatánál gergye viktor 23 éves traktorvezető dömperével összeütközött egy személygépkocsival. a személyautó az ütközés erejétől az utpadkára vágódott, s halálra gázolta kürti józsef 45 éves gépkézelt, tiszafüredi lakost. a baleset következtében súlyosan megsérült polner lászló 25 éves kubikos, a személygépkocsi vezetője, kiss jános 33 éves kubikos, toma sándor 26 éves tsz-tag, a személygépkocsi utasai. a személyautó egy utasa könnyű sérülést szenvedett a közlekedésrendészet a dömper vezetőjét őrizetbe vette, s megkezdte a baleset okának vizsgálatát./mti/

bb. 72. tömegverekedés a csárdában - három és fél évi szabadságvesztés emberölési kísérletért

t bc/hné/zs/gy/la

1969. szeptember 23.

a fővárosi bíróság kedden ítélték sándor györgy 27 éves szállítómunkás és társai bűnügyében. sándor többedmagával a határ csárdában szórakozott. unokatestvére, horváth zoltán, 26 éves szállítómunkás összeszólalkozott egy másik asztalnál ülő társasággal. a nézeteltérésből tömegverekedés lett. horváth a földre került és ütlegelték, s ekkor sándor elővette zsebkését és a hozzá legközelebb álló férfit megszurta. a kést a társaságában levő asszony táskájába tette. ezt az asszony észrevette, kiment a helyiségből, s a kést eldobta.

a bíróság sándor györgyöt emberölés kísérletéért három és fél évi szabadságvesztésre, horváth zoltánt garázdaságért öt-hónapi felfüggesztett szabadságvesztésre az asszonyt pedig bűnpártolásért négyhónapi javító-nevelő munkára ítélte. az ítélet nem jogerős./mti/

bb. 76. magyar-német barátsági est egyházasrádócon

vid-fm/mné/gy/la

1969. szeptember 23.

kedden magyar-német barátsági estet rendeztek a vas megyei egyházasrádócon. az ünnepségen hans joachim dankert, a berlini malter ulbricht egyetem docense tartott előadást a német demokrátiikus köztársaság dolgozóinak életéről és békeharcáról./mti/

18.20/szb

- 46 -

bb. 66. kiállítás az üveg-, a kerámia- és a szakipar ujdonságaiból

t sb/j/gy/la

1969. szeptember 23.

a budapesti nemzetközi vásár szovjet pavilonjában kedden dr. lux lászló egyetemi tanár, az építőipari tudományos egyesület elnöke megnyitotta az üveg-, a kerámia- és a szakipar legkorszerűbb anyagaiból, ujdonságaiból rendezett kiállítást. több mint 20 hazai vállalat és 13 külföldi cég mutatja be legújabb termékeit. érdekesség egy teljesen berendezett fürdőszoba, amelynek egyik falát tükörcsempével, a többi oldalát pedig más-más színű burkolócsempével borították. a budapesti porcelán-gyár egyebek között mázas csempéjű diszkutmedencét állított ki. a bemutatón látható sokszáz újfajta terméket, október 6-ig tekinthetik meg az érdeklődők naponta délelőtt 10 órától délután 6 óráig./mti/

bb. 73. nem fogja a láng - faanyagvédelmi bemutató tokodon

vid-fm/gy/la

1969. szeptember 23.

Látványos kísérletnek lehettek tanúi azok a szakemberek - kutatóintézetek, kül- és belkereskedelmi vállalatok, fa- és építőipari cégek képviselői -, akik résztvettek a fatelítő vállalat tokodi üzemében kedden rendezett országos termékbemutatón. a meghívott vendégeknek égés-gátló vegyszerrel kezelt faanyagot mutattak be. az üzem udvarán két miniatűr faházikót építettek. ezek közül az egyik faanyagát égés-késllettető vegyszerrel telítették, míg a másikat naturfából készítették. mindkettőt kívül - belül többliter benzinnel lecsolták, majd meggyújtották a házikókat. a kísérlet a szakemberek körében osztatlan sikert aratott, mert míg a kezeletlen anyagból készített modell tíz perc alatt hamuvá égett, addig a vegyszerekkel impregnált házikónak csupán az alsó része pörköldött meg, de lángot egyáltalán nem fogott.

a faanyagok égésgátló vegyszerrel való telítését a vállalat tokodi üzemében kísérletezték ki. most már rendszeres megrendelők közé tartozik a magyar hajó- és darugyár, valamint a győri vagon- és gépgyár. ilyen fából készítik a hajók faalkatrészeit, a vagonok szekrényrészét, belső burkoló anyagát. a legújabb, tökéletesített, komplett telítési eljárással nemcsak a tüztől védik meg a fát, hanem a korhadást okozó gombásodástól és a fát pusztító rovaroktól is.

/folyt. köv./

18.20/gy/la¹⁰

- 47 -

bb. 73. / nem fogja a tång.... folyt./ gy

az új módszerrel impregnált ipari fa mostanáig zömében külföldre került; a tokodi üzem két hazai megrendelője ugyanis a nyugati államok számára készíti ilyen fából termékeit. a hazai piacon még kevésbé ismerik a szakemberek, holott felhasználására számos lehetőség kínálkozik. a keddi szakmai bemutatót éppen azért rendezte a fatelítő vállalat, hogy a felhasználók érdeklődését felkeltesse új terméke iránt./mti/

..

bb. 75. gazdag tervek, értékes művészeti vállalkozások a jubiláló képzőművészeti szövetség programjában - somogyi józsef nyilatkozata

i ol/gk/zs/gy/La

1969. szeptember 23.

husz esztendővel ezelőtt, 1949 szeptember 24-én alakult meg - mintegy száz ismert művész részvételével a magyar képző- és iparművészek szövetsége. a jubiláló testület ma már kulturális életünk egyik jelentős tényezője, s növekvő szerepet tölt be a művészeti közélet alakításában.

somogyi józsef kossuth-díjas szobrászművész, a szövetség elnöke az évforduló alkalmából nyilatkozott az mti munkatársának. elmondta, hogy az első években sok ugynevezett praktikus feladat hárult a szervezetre, ide értve az állami vásárlásokat és a kiállítások rendezését is. 1957-ben változott a struktúra; több régebbi szerepkört a művészeti alap, illetve 1963-tól a lektorátus vett át, s a szövetség ettől kezdve egyértelműbben töltötte be a társadalmi szervezet, a szerteágazó művészeti kérdésekben sokoldalúan informált szakmai testület feladatát.

- a ma már mintegy hét és félszáz művészt tömörítő szövetség erejének legjavát napjainkban olyan fontos teendőkre fordíthatja - folytatta somogyi józsef - mint például a korszerű képző- és iparművészet napi aktualitású elméleti, kulturpolitikai, esztétikai és gyakorlati problémáinak vizsgálata, megvitatása; a feltörekvő fiatal tehetségek számontartása, bátorítása, segítése. az egyes szakosztályok a művészet és a társadalom kapcsolatának sokoldalúvá tételén munkálkodnak, kiállításokkal, ankétokkal hozzák egymáshoz közelebb az alkotókat és a művészeti alkotásokat élvező közönséget.

- az elmúlt husz év alatt a szövetség tekintélyt és elismerést szerzett külföldön is; s különösen az utóbbi időben bővültek jelentősen nemzetközi kapcsolatai.

/folyt. köv./

18.30/szb kc 1870

- 48 -

bb. 75. / gazdag tervek.... folyt./ gy

több éve tagja már az unesco égisze alatt működő alapnak - a képzőművészetek nemzetközi szervezetének -, amelyben a magyar bizottság közmegegyezésre fejti ki tevékenységét. e szervezettől nemrégiben érkezett köszönő levél, amelyben a magyar szövetség meghívására válaszolva jelezték, hogy 1970-ben az alap budapesten tartja végrehajtó bizottsági ülését. jelenleg hét szocialista ország testvérszövetségével van a magyar képzőművészeknek egyezményes kapcsolatuk, s várhatóan 1970-re csatlakozik ehhez a nyolcadik, a mongol népköztársaság szövetsége is. a szövetség és a magyar képzőművészet iránt napjainkban nagy a nemzetközi érdeklődés: gyakran érkeznek művészdelegációk, illetve külföldi művészek, akik látogatásaik során nemcsak az élő, mai magyar művészet kérdéseiben tájékozódnak, hanem megismerkednek a hagyományokkal is. e látogatásokat viszonozzák a magyar képző- és iparművészek szövetségének tagjai külföldi utjaikkal.

a legközelebbi tervek között elsőként említette somogyi józsef, hogy a szövetség is részt vesz a felszabadulás 25. évfordulóját köszöntő, az elmúlt negyed századot reprezentáló nagy képzőművészeti seregszemle, a jubileumi tárlat rendezésében. ugyancsak 1970 tavaszára tervezik összehívni a művészeti írók nemzetközi konferenciáját, amelynek napirendjén olyan kérdések szerepelnek majd, mint például a szocialista állam, mint mecénás; a különféle stílusirányzatok hatása napjainkban; a modern művészet szerepe a szocialista társadalomban, stb. a szövetség javaslatára művelődéspolitikai kormányzatunk 1971-re a magyar fővárosban nemzetközi kisplasztikai biennálét rendez. e tekintetben budapest utórnő szerepet vállal magára, mert a műfaj eddigi legszélesebb körű értelmezésével rendelkezik majd meg a máris nagy nemzetközi érdeklődést kiváltó eseményt, teret adva a kisplasztika valamennyi ágazatának./mti/

..

bb. 77. geofizika a jó vizért - nemzetközi szakértői tanácskozás a víz-problémáról - sajtótájékoztató a hidrogeológiai munkaértekezletről

t tz/gg/gy/La

1969. szeptember 23.

szerdán kezdődik és a jövő hétfőn ér véget a budapest szállóban az a szakértői tanácskozás, amelyet az unesco támogatásával a nemzetközi hidrogeológiai szövetség és a nemzetközi hidrologiai decennium magyar nemzeti bizottsága hívott össze annak megtárgyalására, hogyan használhatóak a geofizikai kutatások a felszín alatti vizek feltárásában.

/folyt. köv./

18.40/gy kc 196

- 49 -

bb. 77. /geofizika.... 1. folyt./ gy

az értekezlet jelentőségéről és programjáról a nemzetközi hidrogeológiai szövetség nevében dr. w. richter professzor, valamint a magyar rendező szervek - a vizgazdálkodási tudományos kutató intézet, az ötvös loránd geofizikai intézet és a vizkutató és furó vállalat - képviselői kedden délután a tanácskozás színhelyén tájékoztatták a sajtó képviselőit.

amint elmondták, a munkaértekezleten 18 ország 40 kiküldött szakértője vesz részt. a tanácskozás első napján nyolc ország - a szovjetunió, jugoszlávia, magyarország, franciaország, hollandia, nyugat-németország, olaszország és az usa - felkért szakemberei tartanak előadásokat, annak bizonyítására, mennyire nélkülözhetetlen a geofizika módszereinek és műszereinek alkalmazása a felszín alatti vizek feltárásához. a következő napon ezeknek az előadásoknak az alapján folytatják a vitát.

érdekes programja lesz a munkaértekezletnek, hogy a résztvevők visegrádon, tahiban és csákvárott terepi bemutatón vesznek részt, ahol megismerkednek a vizkutatásban alkalmazott magyar, nyugatnémet és amerikai geofizikai műszerekkel és módszerekkel.

a munkaértekezlet utolsó napján ajánlásokat dolgoznak ki az unesco-hoz, amelyekkel elő kívánják segíteni, hogy a legújabb tudományos eredményeket a most fejlődő országok is hasznosíthassák.
/mti/

..

bb. 78. filmbemutató és kiállítás a bolgár néphadsereg életéről

k vt/tné/zs/gy/la

1969. szeptember 23.

kedden este - a bolgár néphadsereg napja alkalmából - filmbemutatót rendeztek a magyar néphadsereg központi klubjának váci utcai épületében. a résztvevőknek levetítették „amit a dráva mesél”, című, a bolgár néphadsereg életéről készült filmet, továbbá „a szivárvány színei”, valamint a „rodope”, című színes bolgár dokumentumfilmeket.

egyidejűleg a központi klub nyári helyiségében a bolgár néphadsereg életét, történelmi fejlődését, harci eszközeit bemutató fotódokumentációs kiállítás nyílt./mti/

..

19.15/gy *hc*

- 50 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb. 65. sz. hír / budapesti szerdán megnyílik.... / 2. bekezdésének 5. sorában nem buga-kemence, hanem

b u c a - kemence

irandó./mti/

..

bb. 79. megnyílt a magyar művészet 1896-1945 című kiállítás

t ol/gg/zs/gy/la

1969. szeptember 23.

a budapesti művészeti hetek alkalmából magyar művészet 1896-1945 címmel az ernst muzeumban rendezett közös kiállítást a magyar nemzeti galéria és a műcsarnok. az öt évtized képzőművészetének java természetét bemutató tárlatot kedden nagyszámú közönség jelenlétében nyitotta meg keresztury dezső.

a felvonultatott alkotások a 20. század különböző stílus-törekvéseit, lényeges vonásait érzékeltetik. a kiállítás tulajdonképpen folytatása a magyar nemzeti galéria várbeli tárlatának, amely nyolc évszázad remekait tárja a közönség elé, s a nagybányai korszakkal zárja anyagát. az ernst muzeumban látható alkotások sora a nagybányalakkal kezdődik, és a kiállított festmények, grafikák, szobrok és érmék alkotói sorában fellelhető a századfordulótól az 1945-ös sorsfordulóig terjedő időszak képzőművészetének valamennyi jeles képviselője./mti/

..

bb.-80. szovjet energetikai berendezések katalógusainak kiállítása a technika házában

1 sz/gg/gyö/la

1969. szeptember 23.

az energiagazdálkodási tudományos egyesület a technika házában levő helyiségeiben az energomasexport szovjet külkereskedelmi egyesülettel együttműködve kiállítást rendezett, ahol a szakemberek megtalálhatják a szovjet energetikai gépek és berendezések legújabb típusainak prospektusait, katalógusait és tájékozódhatnak az e téren elért eredményekről, az árukinálatról.

a kiállítást az egyesület főtitkára, varga istván és b.k. puskin a szovjetunió magyarországi kereskedelmi képviselője jelenlétében kedden nyitották meg. a kiállítás szeptember 24-én, 25-én és 26-án áll a szakemberek rendelkezésére, és ezzel egyidőben 24-én, valamint 26-án neves szovjet konstruktorok tartanak előadásokat./mti/

..
- 51 -

19.45/um *hc 20*

bb. 81. időjárásjelentés

gg/gy/La

1969. szeptember 23.

a meteorológiai intézet jelenti kedden este:

szép őszi idő

várható időjárás szerda estig: derült, száraz, napos idő. napközben kissé megélénkülő, változó irányú szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 20 fok körül./mti/

..

bb. 82. az iráni népi táncgyűttes sikeres bemutatkozása budapesten

t fe/gg/gy/La

1969. szeptember 23.

az iráni népi táncgyűttes sikeres vidéki turnéja után kedden este a thália színházban lépett fel a budapesti művészeti hetek keretében. műsorszámait az országban ma is elevenen élő népművészet legjobbából állították össze. a 26 tagú együttes az eredeti folklórból adott izellőt a budapestieknek. a táncosokat speciális hangszereken játszó népi zenekar kísérte. a közönség - amelynek soraiban számos közéleti személyiség, a társadalmi és a kulturális élet sok képviselője is megjelent -, osztatlan tetszéssel fogadta a távoli országból érkezett vendégművészek magas színvonalú produkcióját./mti/

..

bb 83. halálos motorkerékpár baleset

ihi/tné/um zs la

1969. szeptember 23.

a szabolcs-szatmár megyei fényeslitke községben nagy istván 21 éves asztalos egy kölcsönként motorkerékpárral nekiment egy lovaskocsinak, amelyet szakács ferenc 24 éves helybéli lakos vezetett. a balesetnél a motorkerékpár utasa, juhász imre 24 éves lakatos olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. a motorkerékpár vezetője könnyebb sérülést szenvedett./mti/

..

- 52 -

20.30/szb 4c 2036

bb 84. hazaérkezett varsóból gábor istván, a partizán szövetség főtitkára

k vt/j szb la

1969. szeptember 23.

kedden este visszaérkezett varsóból gábor istván, a magyar partizán szövetség főtitkára, aki a fir vezetőségi tagjaként a lengyel fővárosban részt vett a demokrácia és szabadság harcosai szövetségének negyedik kongresszusán. /mti/

..

- v e g e -

-53-

20.30/szb 4c 2036

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1969. szeptember 24.

1. érdekes látnivaló: a prágai muzeum vendégkiállítása

1. oldal/hné/um zsla

1969. szeptember 24.

a prágai nemzeti muzeum vendégkiállítása októberben nyílik meg a magyar nemzeti muzeum disztermében, „cseh-morva kerámia a xi.-xvi. században”, címmel. gazdag anyagával áttekintést nyújt a cseh - és morvaországi fazekasműhelyek hagyományairól és a csehszlovák muzeumok értékes kerámia gyűjteményeiről.

a xi. - xiii. századot egyebek között tojásalakú - a görög amphorákhoz hasonló fül nélküli fazekak képviselik, a „fülesek”, már későbbi századok termékei. a főként gyakorlati célokat szolgáló füleket a xv. - xvi. századtól gyakran díszítették. a kiállításon bemutatnak néhány olyan ritka darabot is, amelyen fül-bélyegzők láthatók. érdekes, hogy a legkorábbi fedők a xii. századból származnak, s alakukból ítélve egyaránt használták edények befedésére és kis tálkaként. a kiállításon bemutatnak majd néhány, a későbbi földvárak időszakából származó palackot, xvi. századi agyagmázás korsókat, állatot, mintázó kannákat, s művészi díszítésű poharakat. külön mutatják be az egyházi és történelmi témájú megörökítő művészi kályhacsempéket, a keményre égetett kerámikus padlótegőket, kerámia - figurákat, a középkor kerámikus világító-és egyéb konyhaeszközeit./mti/

4c

--

- 1 -